

LETO XI Številka 8
Jesenice, 28. februarja 1969

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik: Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnar, Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP Gorenjski tisk

ŽELEZAR

Naš razgovor z obratovodjema hladne valjarne in žičarne

Redna dobava vložka po planiranem asortimentu

V hladni valjarni so v januarju dosegli plan skupne proizvodnje s 87,4%, plan blagovne proizvodnje pa s 87,2%, ker iz CSSR niso dobili ustreznega vložka. V zadnjih mesecih preteklega leta pa so svoje proizvodne naloge presegali, medtem ko letnega plana niso dosegli. Zanimalo nas je, kako je s proizvodnjo v februarju in kako gledajo na realizacijo letnega plana. V tej zvezi smo zaprosili inž. Leona Mesariča, obratovodja hladne valjarne, za krajši razgovor.

VPRAŠANJE: Kako je z vložkom v obratu v tem mesecu, oziroma kako stojite s planom za februar?

ODGOVOR: Trenutno je zaloga toplovaljanih trakov zadovoljiva predvsem zato, ker smo dobili trakove iz CSSR in iz železarn Sisak. To so nizkoogljivi trakovi, slabše pa je s trakovi, ki jih dobivamo iz valjarne širokih trakov na Beli, predvsem visoko legiranih nerjavskih trakov in visoko ogljinih, za katere pa je močno povpraševanje kupcev. Za te trakove imamo dnevne urgence, toda nimamo pa vložka za predelavo.

Ker imamo na Beli valjarno širokih trakov, smatram, da je dolžnost vseh predhodnih obratov, da oskrbijo hladno valjarno in ostale predelovalne obrate s trakovi in šele nato naj pride na vrsto prodaja toplovaljanih trakov kupcem.

Plan v višini 2.400 ton, ki ga bomo v celoti izpolnili, je realno postavljen, ker ima februar 24 delovnih dni, torej dnevno po sto ton. Šele v zadnjem tednu smo odpravili manjko 130 ton, kar nam je uspelo z nedeljskim delom zadnji dve nedelji in ker nam je uspelo dobiti 100 ton naročil za svetlo trde trakove, ki pa ne bodo žarjeni. Žarilnica je sploh ozko grlo, kar še posebej velja za hladno valjarno.

V prvi polovici meseca smo bili pod planom in sicer zato, ker smo na začetku žarili na zvonastih pečeh večjo količino jeklenih trakov, ki jih je treba žariti po trikrat, preden so pripravljeni za odpravo kupcem.

VPRAŠANJE: Ali ste sprejeli kakšne mere, da bi zmanjšali v januarju nadoknadili in kaj ste nasploh ukrenili za bolj tekoče izvajanje mesečnih načrtov in letne proizvodne obveznosti?

ODGOVOR: V januarju plan ni bil izpolnjen, manj ko 316 ton pa je nastal zaradi pomanjkanja trakov. Tako iz CSSR nismo imeli na zalogi trakov, prva količina pa je prispela šele 24. januarja. Takrat je bil manjko v hladni valjarni že 502 toni. Ko pa smo začeli predelovati češke trakove, smo zmanjšali manjko na 316 ton. Drugi bistveni vzrok pa je treba pripisati večji okvari na Siemens valjčnem ogrodju, za stoji je trajal sedem dni. Manjko iz januarja bo možno nadoknaditi s primernimi naročili svetlih trdnih trakov, ker pri teh ni potrebno žarjenje. Da bodo planske obveznosti v prihodnje izpolnjene, je treba izpolniti dva pogoja in sicer: redna dobava potrebnega vložka v planiranem asortimentu in da bo žarilnica polno zasedena ter da bo obratovala brez zastojev. Važno je torej, da žarilnica obratuje normalno,

več pa od nje ne moremo pričakovati.

VPRAŠANJE: Zanima nas tudi, kako je z izpolnjevanjem tehnoloških normativov v obratu oziroma kako stojite v prizadevanjih za znižanje proizvodnih stroškov?

ODGOVOR: Tehnologija hladne predelave je v veliki meri spremenjena s tem, da smo ukinili v valjarni na Javorniku valjanje ozkih toplovaljanih trakov. Sedaj je najozži vložek 310 mm, najširši pa 620 mm. Zato ni potrebno prvo valjanje na starih valjčnih strojih in smo na tej osnovi izločili iz obratovanja šest takih strojev. To pomeni, da poteka vsa proizvodnja prek štirih valjčnih strojev, to je Siemens, veliki Demag ter dva Müller stroja. Ta sprememba je zahtevala nove organizacijske mere v hladni valjarni, ker so se spremenile poti materiala. Kar zadeva dinamno hladno valjanje trakov, delamo na skrajšanju tehnološkega postopka in sicer za kvaliteto MD 360. Prvi poizkusi so že pokazali zadovoljive rezultate. Trakove bomo valjali samo enkrat in jih tudi enkrat žarili. Doslej je bilo treba opraviti vse dvojno.

(nadaljevanje na 3. strani)

33. seja upravnega odbora

Za študij na tretji stopnji naj se v večjem številu odločajo inženirji metalurgije

V ponedeljek, 24. februarja, je bila 23. seja upravnega odbora, na kateri so poleg rednih vprašanj obravnavali še zaključni račun za 1968. leto.

Zaključni račun za 1968. leto so sprejeli, saj so to knjigovodske ugotovitve in številke, ki jih ni mogoče menjati. Pogovorili pa so se o tem, kaj ukreniti, da se naslednje leto konča bolj ugodno. Ker zaključni račun končno potrdi delavski svet Železarnar, so sklenili, da ga bodo posredovali delavskemu svetu, do takrat pa je treba pripraviti sanacijski program, da bi lahko skladno z zakonom našo izgubo pokrili iz poslovnega sklada. Vsekakor je nujno od republiških rezerv dobiti kredit za premostitev izgube, če pa kredit republike ne bi zadoščal, pa ga bomo morali nujno najeti tudi v banki. Na seji so še ugotovili, da so rezultati proizvodnje letošnjega leta pokazali, da smo uspešno izvedli interno sanacijo kar se tiče dela, kar pa se tiče preusmeritve proizvodnje pa še ne, ker je za to potrebna daljša doba.

Med tekočimi vprašanji, ki so jih na tej seji obravnavali, naj omenimo poziv upravne-

ga odbora mladim strokovnjakom, diplomiranim inženirjem metalurgije v naši Železarni, da se prijavijo za študij na III. stopnji, kajti nerazumljivo je, da se na takšen študij prijavljajo inženirji drugih strok, metalurgi, čeprav smo metalurška tovarna pa ne.

Upravi podjetja so naročili, da z vsemi tistimi našimi strokovnjaki, ki se kakor koli specializirajo, sklene pogodbe in jih s temi pogodbami veže na delo v Železarni po določenih ustaljenih kriterijih.

Ob koncu seje so še sklenili, da je treba ukiniti vse posebne dodatke, ki so jih naši sodelavci prejeli, bodisi zaradi znanja tujega jezika, ali zaradi dodatne zadolžitve na delovnem mestu, ker so vse te zadolžitve oziroma vse dodatno delo, vključeni v opis delovnega mesta pri kategorizaciji.

Ob koncu seje so rešili še nekaj prošelj, ki jih je pred tem pregledala komisija za reševanje prošelj.

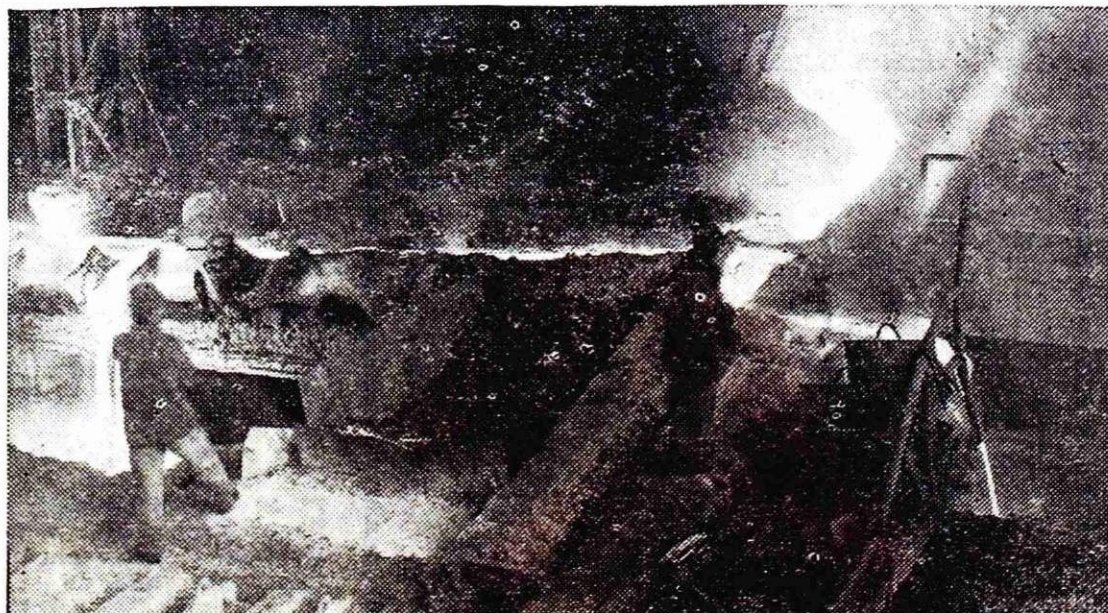
Vsem športnikom - železarjem, udeležencem prvih zimskih športnih iger slovenskih železarn tovariški pozdrav in prijetno bivanje na železarskih Jesenicah.

12. seja delavskega sveta Železarnar

Včeraj je predsednik DS Železarnar Franc Kobentar sklical 12. sejo delavskega sveta Železarnar. Poleg pregleda sklepov zadnje seje in poročila o delu upravnega odbora med obema sejama, so govorili in sklepali o inventurnih razlikah. Osrednja točka dnevnega reda pa je bilo poslovno poročilo Železarnar z zaključnim računom za leto 1968.

Seji so prisostvovali tudi Riko Jerman, sekretar za finance, inž. Ivan Zupan, član IS SRS in Lapajne ter Klemenčič, člana republiškega sekretariata za finance.

Podrobno bomo o včerajšnji seji poročali v naši prihodnji številki.

Naša prihodnja prizadevanja bodo morala biti usmerjena v čim cenejšo in čim kvalitetnejšo proizvodnjo grodlja.

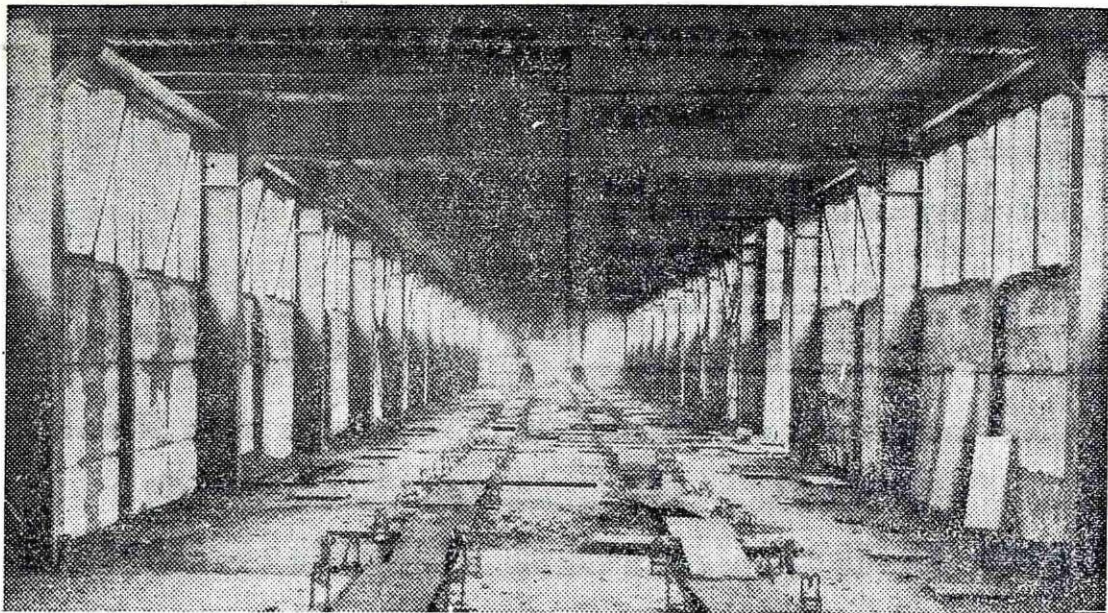
Kaj je resnični in kaj lažni humanizem?

Skoraj dnevno se srečujemo z vprašanjem humanizma in humanostjo, ki smo jo v naši družbi uvrstili med najdragocenejše moralne vrednote. Tako kakor vsak pojem, ki predstavlja moralno vrednoto, tako tudi humanizem in humanost pojmuje v različnih verzijah, ali pa ga zožujemo na zelo ozko pojmovanje površinskih odnosov med ljudmi. Poznam ljudi, ki so na zunanjo zelo galantni do soljudi, izvrstno in ugajajo jim teče jezik, pa vendar so še daleč od humanizma in humanosti. Osebnost, ki je humanistično vzgojena, predstavlja harmonično razvitega človeka, človeka, ki ima razvite vseljudske sposobnosti in dispozicije in, ki je dosegel popolnost, ki mu jo dovoljuje njegova priroda.

Ni dolgo od tega, ko je v družbi nekdo dopovedoval kakšna velika krivica se mu je zgodila v delovnem kolektivu in kako nehumano so ravnali z njim. Še toliko bolj, ker je sin padlega borca, ki je daroval svoje življenje za socialistično družbeno ureditev in se boril za humane odnose. Ko sem se pozanimal za primer, sem ugotovil, da je bil disciplinsko odstranjen iz delovnega kolektiva po večkratnih opozorilih in opominih pa tudi drugih ukrepah zaradi številnih neupravičenih izostankov in vinjenosti na delovnem mestu. Z drugimi besedami, kolektiv je naredil vse, da bi ga s postopnimi sankcijami opozoril, da ravno to, kar je on počenjal, ni humano do sodelavcev in delovnega kolektiva. Sodelavci so morali namesto njegove delati, ker je prihajal vinjen ali neprespan na delo in s tem večkrat celo ogrožal varnost drugih. Drugo vprašanje pa seveda je, kako je potekala njegova vzgoja v mladosti in koliko dispozicij, ki sestavljajo harmonično razvito osebnost mu je vzgojil dom, šola ali družbeno okolje. Ne dvomno je bolj nehumano to, da so ga sodelavci in nadrejeni v začetku takega početja pretirano tolerirali.

Se bolj svež primer pa je, ko je sodelavec sodelavca javno kritiziral zaradi neodgovornosti in nedelavnosti, čeprav je bil na to že večkrat preje, vendar v drugačni obliki, opozorjen. Odmev na to je bil očitek kritizirane sodelavca, češ, da ni niti humano, niti kulturno, da to počenjajo sodelavci med seboj in, da mu tako ogroža življensko existenco, saj vendar ve, da ima družino. Koliko je v tem pravega in koliko lažnega humanizma, ni težko ugotoviti. V prvi vrsti bi moral človek, ki operira s takimi moralnimi pojmi **predvsem sam** — pri sebi — razčistiti te pojme. Ali ni **sam** najbolj nehuman do delovnega kolektiva, ki mu daje del svojih osebnih dohodkov za nedelo, ali slabo opravljeno delo in ali ni tudi skrajno nehuman do svoje družine, ki jo s takim ravnanjem postavlja v eksistenčno nesigurnost!

Take in podobne dileme se pojavljajo vsakodnevno, vendar jih ne bo težko odpraviti, če se bomo soočili z resničnim, socialističnim humanizmom. Biti človek do človeka pomeni tudi svoje delo opravljati vestno in se maksimalno usposablja za delo, do take popolnosti, ki jo dopušča človekova priroda ter spoštovanje vseljudskih norm.

Nova aglomeracija — hala dozirnih silosov v objektu 17

Seja DS DE šamotarna V letu 1968 — kljub težavam dobro

V petek 21. februarja je delavski svet DE šamotarne poleg pregleda izvršenih sklepov, razpravljal tudi o proizvodnih težavah in uspehih preteklega leta ter o finančni analizi. Seznanjen je bil tudi z delom delavskega sveta podjetja na njegovi 11. seji in o delu komisije za kadrovska vprašanja, komisije za ugotavljanje kršitve delovnih dolžnosti in komisije za varstvo pri delu.

Pri pregledu izvrševanja sklepov so ugotovili, da se ne izvajajo tako, kakor to zahteva dobro vzdrževanje, kar se nanaša na ta vprašanja; kadrovska služba še vedno ni dodelila delovne sile do normativ in tudi sektor za ekonomiko še vedno ni posredoval odgovora glede rešitve izmečka na kvarcitnih opekah, kot posledice osvajanja tehnologije žganja teh opek.

Na seji so bili seznanjeni s težavami in uspehi v letu 1968. Predviden plan proizvodnje ni bil realiziran, dosežen je bil le 94 %, nasproti letu 1967 pa 98 %. V glavnem so navajali dva razloga:

— zaradi nastalega požara, ki je koncem maja uničil oddelek peči in mazutne naprave in

— zaradi manjših naročil za mletje kot usluga, specialnih mas.

Kljub težavam, ki jih je povzročil požar saj je bilo izpada na peči štev. 19—1.620 proizvodnih ur, pa je temu oddelku uspelo operativni plan preseči za 1,16 %, s tem pa je uporaba mazuta namesto generatorskega plina kot gorilnega sredstva za žganje šamot in silika opek, popolnoma utemeljena.

V primerjavi med letom 1967 in 1968, se je v drugem polletju, zaradi uporabe mazuta čas žganja na komornih pečeh za prvo kvaliteto zmanjšal za 4 ure, čas žganja peči, založene s kanalsko opeko za 5 ur, na peči 19 pa kar za 20 ur.

Ne glede na to, da je bil čas žganja časovno krajši, pa so kvalitetni podatki, ki jih posreduje OTK v letu 1968 boljši, kakor v letu 1967, razen nekaj časa pri silika opeki, kjer je bilo nekaj težav zaradi neosvojene tehnologije žganja ob uporabi mazuta.

Obratovodja je v tem poročilu omenil tudi težave, ki so jih imeli skozi vse leto, zaradi pomanjkanja delovne sile, ne glede na to, da se je število bolezenskih dni izredno zmanjšalo, ravno tako pa tudi obratne nezgode. V topilnicah ima delovna enota najmanjši procent bolezenske odsotnosti, kljub težavnim delovnim pogojem.

Finančno poročilo je bilo podano zelo skopo in člani DS niso bili povsem zadovoljni s tem poročilom. Predlagali so, da se v bodoče pripravi poročilo, iz katerega bo razvidna finančna situacija po posameznih pozicijah itd.

Član delavskega sveta podjetja je pojasnil zaključke in sklepe zadnje seje delavskega sveta in omenil, da je bilo nekaj denarja iz programa amortizacije za leto 1969 dodeljenega tudi delovni enoti šamotarne.

Predsednik komisije za

ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti je poročal, da so obravnavali 5 disciplinskih primerov kršitve delovne dolžnosti, 12 primerov premestitev na boljša delovna mesta je obravnavala komisija za kadrovska vprašanja, zaradi nesposobnosti in nediscipliniranosti pa so enega tovariša premestili na slabše delovno mesto.

Predsednik komisije za tehnično varstvo pri delu je poročal, da so pregledali ponovno vsa delovna mesta in ugotovili precej nepravilnosti, ki se nanašajo predvsem na slabo vzdrževana in zaščitena delovna mesta, stroje itd. Komisija je zapisnik posredovala obratovodstvu strojnega vzdrževanja in pa oddelku za varstvo pri delu.

Ker do sedaj še ni bilo rešeno vprašanje bonificirane staža za delovno enoto, o čemer je poročal predsednik sindikata, je bil soglasno sprejet sklep, da se skliče zbor proizvajalcev, na katerega bodo povabili predsednika komisije, ki v podjetju rešuje ta vprašanja in zahtevali pojasnilo, kaj je bilo narejenega za rešitev tega vprašanja.

Seja odbora za praznovanje 100-letnice

Direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc, predsednik odbora za praznovanje 100-letnice Železarne, je sklical za ponedeljek, 24. februarja redno sejo tega odbora. Seja je bila v prostorih kulturnega doma na Javorniku. Člani odbora so si še pred začetkom seje ogledali prostore v novem kulturnem domu, nato pa so na seji najprej pregledali izpolnjevanje sklepov, sprejetih na prejšnji seji. Največ pozornosti so posvetili pripravam in izvedbi I. zimskošportnega srečanja železarn Jesenice — Ravne — Store, ki bo 1. in 2. marca v Mojstrani, na Jesenicah in pri Savskih jamah. S tem v zvezi so določili tudi zadnje podrobnosti.

Znano je tudi, da je ta prirediteljski športnikov treh slovenskih železarn organizirana v počastitev 100-letnice Železarne. Dalj časa so se držali pri izgradnji kulturnega doma. Inž. Noč, predstavnik Stanovanjskega podjetja je člane odbora informiral o trenutnem stanju izgradnje doma ter o višini sredstev, ki jih bo gradbeni odbor še potreboval. Na seji je bilo poudarjeno, da je treba delo zastaviti tako, da bosta dvorana in oder v novem kulturnem domu usposobljena za prve prireditve, ki bodo že čez nekaj mesecev v kulturnem domu.

Ob koncu seje so rešili še nekatere tekoče zadeve.

-or

Redna dobava vložka po planiranem asortimentu

(nadaljevanje s 1. strani)

Bistveni proizvodni stroški so v izpletnu, ta pa je izredno slab in celo 3,4 % nižji od leta 1966. Vzrok so slabi trakovi, ki jih dobivamo iz nove valjarne širokih trakov na Beli. »Ti dimenzijsko odstopajo tako po dolžini ka-

kor tudi po širini in imamo velik izmeček. Položaj bomo popravili le z boljšim delom v valjarni trakov na Beli. Trakovi so nizkoogljivi predvsem kvalitetno slabi, dvoplastni ter z luskinami.

V obratu je še možno vplivati na znižanje proizvodnih

stroškov in sicer najuspešnejše s tem, da povečamo proizvodnost. Zato bo treba čim gospodarnejše izkoristiti proizvodne kapacitete ter razpoložljivi delovni čas, ki je v železarni na splošno slabo izkoriščen. Potrebni bodo tudi drugi ukrepi, da bo delovna disciplina boljša.

Z izpolnitvijo delovnih pogojev bodo tudi notranji ukrepi bolj učinkoviti

Tudi za žičarno veljajo precej podobne ugotovitve kot za hladno valjarno. Letni plan za lansko leto je bil še za spoznanje slabše realiziran, medtem ko so predvsem v zadnjih treh mesecih delali dobro. Zanimalo nas je sedanje stanje in smo za nekaj odgovorov prosili vodja žičarne inž. Janeza Komela.

VPRAŠANJE: Vaš letni proizvodni načrt predvideva 60.000 ton žice, ali povprečno 5.000 ton mesečno. Glede na to, da ste v januarju delali dobro, saj ste skupno proizvodnjo realizirali s 3.861 tonami ali 99,0 %, blagovno proizvodnjo pa s 3.006 tonami ali 111,6 %, napredovali pa ste tudi v kvalitetnem asortimentu, nas zanimajo vaše mere in ukrepi, da dosežete mesečno poprečje?

ODGOVOR: Za doseg letnega plana, ki je v primerjavi z lanskim letom precej visok, moram takoj v uvodu povedati, da samo interni ukrepi ne bodo zadostovali, temveč bodo morali biti prvenstveno ustvarjeni pogoji, na katere pa nimamo direktnega vpliva. Tu je mišljena pravočasna postavitev treh novih vlečnih strojev Herboren in dveh previjalnih strojev za žico VAC. Čimprej bo treba izvesti rekonstrukcijo v lužilnici in urediti kadrovske probleme. Nadalje bo treba zagotoviti zadosten količinski in kvaliteten asortiment surovin ter ustrezna naročila. Če bodo omenjeni pogoji izpolnjeni, bodo tudi interni ukrepi imeli večji pomen in učinek. Med internimi ukrepi naj omenim naslednje:

— osebna odgovornost za količinsko in kvaliteto proizvodnjo, zastoje, okvare ter

red in disciplina v obratih. Ta ukrep zadene vse, od vodje obrata, do delavcev, zaposlenih pri strojih.

— boljša priprava žice za vlečenje, kar pa je povezano z že omenjeno rekonstrukcijo lužilnice;

— združevanje strojev v skupine, ki jih bo posluževal en delavec namesto sedanjega sistema, ko vsak delavec upravlja z enim strojem;

— manjše konstrukcijske in racionalizatorske izboljšave, s katerimi naj bi ojačali delo, povečali varnost ter storilnost delavcev;

— samokontrola kvalitete žice na posameznih delovnih mestih;

— izboljšanje finančnega efekta s kvalitetnim asortimentom proizvodnje, s čemer naj bi povečali proizvodnjo patentirane žice VAC in pocinkane žice. Povečanje proizvodnje nerjaveče žice pa je odvisno predvsem od naročil.

VPRAŠANJE: Omenili ste, da boste v proizvodnjo vključili nove naprave, ali boste s tem tudi v pogledu kvalitete in pocenitve proizvodnje dosegli kakšen napredek, zanimajo pa nas tudi vaša splošna prizadevanja za pocenitev proizvodnje?

ODGOVOR: Od rekonstruiranih naprav največ pričakujemo od novih vlečnih

strojev Herboren in nove lužilnice. Vlečni stroji nam bodo močno povečali storilnost, saj ima vsak od teh strojev dnevno kapaciteto 20 ton. Nova lužilnica nam bo omogočila boljšo pripravo žice za vlečenje, saj je po mnenju strokovnjakov priprava žice najvažnejši faktor, ki vpliva na produktivnost in kvaliteto vlečene žice. Rekonstrukcija lužilnice je nujno potrebna, ker je že postala ozko grlo v proizvodnji vlečane žice ne samo zaradi kapacitete, temveč tudi zaradi kvalitete luženja. Prav zaradi slabega luženja žice trenutno še ne moremo izkoristiti dejanske zmogljivosti žičarskih strojev. Omenim naj še nova navijalna stroja za žico VAC, s katerima bomo lahko izboljšali finančni efekt, ker je prodajna cena tovrstne žice zelo visoka v primerjavi s sorazmerno enostavno proizvodnjo. Splošna prizadevanja za pocenitev proizvodnje pa bodo takole usmerjena:

— že omenjeno združevanje strojev nam bo povečalo storilnost na uro in moža, kar pomeni tudi cenejšo proizvodnjo.

— Z rekonstrukcijo in povečanjem števila zvonastih peči bomo zmanjšali število vlekov za določene kvalitete žice. Z uporabo domačih votlic, izdelujemo jih v lastni votličarni, smo lani prihranili okrog 300.000 N din. Prihranek je dejansko prikazan v devizah, ker smo se preusmerili od dragih diamantnih votlic na neprimerno cenejše votlice iz trde kovine.

— Zmanjšanje izmečka in s tem zmanjšanje reklamacij ter količine vrujenega materiala.

— Z boljšo organizacijo bi tudi lahko v znatni meri pocenili proizvodnjo.

VPRAŠANJE: Kakšne težave in problemi vas spremljajo pri izvrševanju svojih proizvodnih nalog?

ODGOVOR: Na to vprašanje res ni težko odgovoriti, dosti težje pa bo reševati težave in probleme. Trenutno imamo največje težave zaradi pomanjkanja vložka in valjane žice. Kljub temu, da obratujeta dve valjarni žice, občutimo že tri mesece stalno pomanjkanje. Ob pogledu na polno skladišče vložka se nepoznavalcu razmer v žičarni mogoče zdi ta trditev nekoliko problematična, vendar smo dejansko do 15. februarja imeli na zalogi le okrog 15 % žice Ø 5, ki predstavlja 70 % vložka za žičarno, medtem ko je vsa ostala zaloga debele žice nad Ø 6. Ob tako minimalnih zalogah žice za masovno proizvodnjo smo takorekoč delali iz rok v usta, saj je šla žica iz vagona direktno v proizvodnjo. Zaradi pomanjkanja žice smo morali pogosto menjavati program, seveda na račun proizvodnje. Težavam zaradi minimalnih količin ustrezne valjane žice pa so priključene še težave, ki smo jih imeli s transportom. Transportna služba zaradi slabega strojnega parka večkrat ni pravočasno dostavila žice v skladišče surovin.

Stalen problem predstavlja kadrovski sestav žičarjev ter pomanjkanje delavcev. Doslej smo imeli vsak mesec 8 do

12 delavcev na priučevanju, ki so nam sicer izpolnili stalež do predpisanega normativu, dejansko pa smo še vedno evidentirali zastoje zaradi pomanjkanja delavcev. Nadalje je pereč problem tudi bolezenska odsotnost, ki je še vedno prevelika, saj dnevno boluje od 13 do 16 ljudi. To je preveč, če vemo, da bi naj bila normalna bolezenska odsotnost okrog šest ljudi. Prav zaradi bolezenske odsotnosti in dopustov izgubimo precej proizvodnje, kajti delo v žičarni je izključno individualnega značaja. Zaradi odsotnosti enega delavca stroj stoji, medtem ko se pri skupinskem delu na večjih napravah v drugih obratih odsotnost enega delavca pri proizvodnji bistveno ne pozna. Z ozirom na to, da so bili za nizko proizvodnjo v preteklem letu predvsem glavni vzrok nizki osebni dohodki, smatram, da obstoječi sistem nagrajevanja v železarni ni najboljši za žičarno. Sistem nagrajevanja naj bi stimuliral delo posameznika na osnovi tehnične norme, medtem ko naj bi bili organizatorji proizvodnje stimulirani pri uspehu delovne enote.

Zaradi premikov v asortimentu proizvodnje se pojavlja vedno več žice, ki zahteva večkratno vlečenje, tako da znaša faktor vlečenja za leto 1968 in januar 1969 1,42. To pomeni, da smo proizvedli 42 % žice z več kot enkratnim vlečenjem. Poleg omenjenih problemov predstavlja še vedno občuten problem izkoriščenje delovnega časa, ki še vedno ni zadovoljivo, vendar se vzporedno s povečanjem osebnih dohodkov kaže tudi na tem področju delno izboljšanje.

— or

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Dežurna služba v Železarni

SOBOTA, 1. 3., od 20. do 8. ure: MATEVŽ GLUHAR, jeklovlek.

NEDELJA, 2. 3., od 8. do 20. ure: inž. VALENTIN ČRV, valjarna Bela.

NEDELJA, 2. 3., od 20. do 8. ure: BERNARD SVETLIN, plavž.

PONEDELJEK, 3. 3., od 20. do 8. ure: inž. ANTON KOSELJ, VEN.

TOREK, 4. 3., od 20. do 8. ure: inž. JANEZ KOMEL, žičarna.

SREDA, 5. 3., od 20. do 8. ure: inž. JANEZ MESEC, RO.

ČETRTEK, 6. 3., od 20. do 8. ure: FRANC TAVČAR, valjarna 1300.

PETEK, 7. 3., od 20. do 8. ure: FRANC RAVNIHAR, valjarna žice Bela.

Dežurni ima sedež v pisarni tajništva tehničnega direktorja, tel. 225 — ob odsotnosti kličite tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavimo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

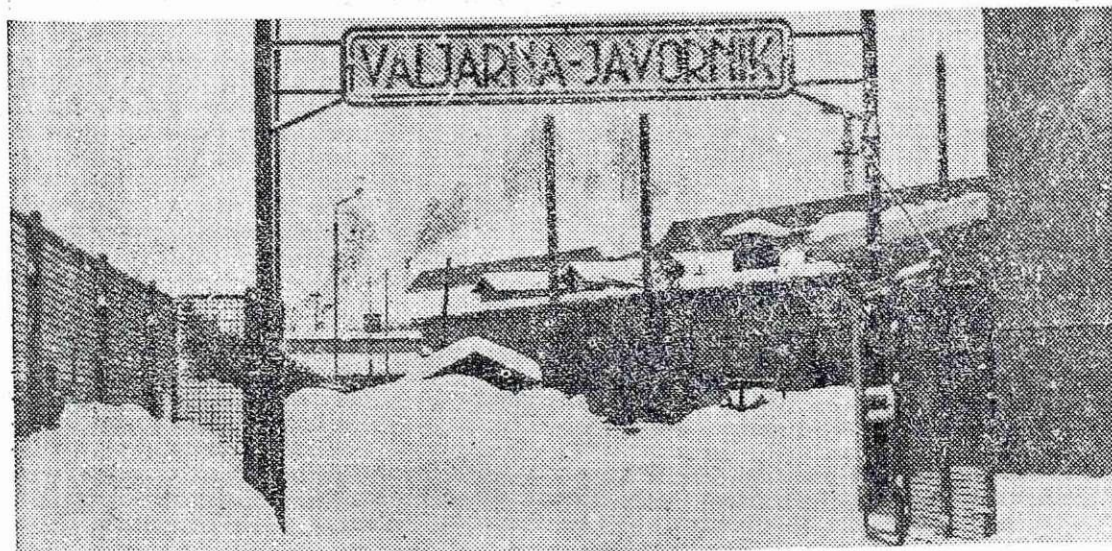
Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Jubilanti 50-letniki

V marcu bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: ANTON KOREN, kadrovski sektor — 6. marca, STANKO BRATINA, martinarna — 8. marca, MIRKO ZUPAN, finančno-računski sektor — 10. marca, JOŽE ZUPANČIČ, transport — 12.

marca, JOŽE JAKELJ, gradbeno vzdrževanje — 14. marca, JOŽE TORKAR, elektro vzdrževanje — 19. marca, JOŽEFA REBOLJ, GEŽ — 19. marca, JAKOB RAZINGER, transport — 24. marca in STANE KOBLAR, transport — 29. marca. Cestitamo!

Letošnja huda zima, ki je sicer za naše razmere normalna, ni bistveno vplivala na proizvodne rezultate

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

**Delo občinske konference ZMS
občine Jesenice**

V nedeljo, dne 23. februarja 1969 ob 9. uri se je v dvorani občinske skupščine sestala občinska konferenca ZMS občine Jesenice. Konferenca je pregledala delo in ugotovila, da je v primerjavi z zadnjo konferenco mladina v naši občini pokazala premik k večji dejavnosti. Delo predsedstva je bilo dobro ocenjeno. Pohvale vredno je nov način obveščanja o dejavnosti prek glasila SVET, ki ga izdaja občinska konferenca ZMS s sodelovanjem šolskih aktivov, medtem ko tovarniška konferenca seznanja mlade o delu v rubriki Železarja. Doslej je občinska konferenca imela nekaj uspehov pri požitvi mladinskega aktivna v Mojstrani. Velika potreba se kaže za organiziranje mladine predvsem še v Kranjski gori in na Jesenicah. Za mesto Jesenice je bilo ugotovljeno, da je mladina bolj aktivna v specializiranih organizacijah, ali v kulturnih in športnih društvih, medtem ko sama mladinska organizacija nima pravega vpliva. Velika želja konference je bila, da bi končno tudi Jesenice dobile mladinski klub, kjer bi se mladi neorganizirani ljudje zbirali, seveda bi s tem odpadlo zbiranje po lokalih in ob kozarcih »mleka«.

Na konferenci je bilo čutiti močno sodelovanje mladinskih specializiranih organizacij: tabornikov, ferialcev, planincev in DPD Svoboda ter ZB. Sklenili so, da je letos potrebno dati večji poudarek pri proslavljanju 50 let ZKJ in 100 let Železarne.

Na konferenci je bilo razvidno, da je bil najbolj uspešen aktiv ŽIROVNICA, šolski aktiv šole za zdravstvene delavce Jesenice, od aktivov v podjetjih pa aktiv železarne Jesenice.

Na koncu je konferenca izvolila profesorja Srečka Krča za novega predsednika, ki bo zamenjal Vasja Koprivca, ki odhaja na odsluženje vojaškega roka. I. M.

Gorenjska kitariada

V soboto, 1. marca ob 19. uri bo v dvorani gledališča Tone Čufar gorenjska kitariada. Organizacijo te prireditve je prevzelo predsedstvo konference ZM železarne Jesenice, na pobudo ansambla Caravelle. Caravelle so ponudile svojo pomoč tudi pri sami realizaciji prireditve. Posodili bodo svoje aparature vsem nastopajočim ansamblom. Tako bodo ti prinesli s seboj le kitare, vse ostalo pa bodo dobili na odru. Stroške organizacije je prevzelo predsedstvo samo. Pričakujemo, da bo tudi ta prireditev ugodno vplivala na delo mladih na Jesenicah in da bo imela velik odziv med mladimi, saj je prva tovrstna prireditev na Jesenicah. Vstopnice bodo v predprodaji en dan pred predstavo.

Dramska sekcija Železarne za dan žena

Pri predsedstvu ZM konference železarne Jesenice je pred kratkim začela delovati dramska sekcija. Ustanovljena je bila v okviru društvene komisije in njeno delo bo temeljilo predvsem na programu društvene komisije. V to sekcijo se lahko vključi vsak mladinec ali mladinka, ki ima veselje do tega dela. Vse informacije pa lahko dobite v sobi FK ZM v Delavskem domu pri Jelenu vsak torek od 17. do 18. ure.

Dramska sekcija se bo prvič predstavila 7. marca zvečer v kavarni Kazine na Jesenicah s kulturnim programom ob dnevu žena 8. marca. Program je lahek in pester ter prirejen za naše razmere in temelji na improvizaciji sodobnega teksta, ki ni zahteven glede scenske obdelave. Snov je zajeta iz gradiva »Smeh ni greh« (Poljske satire) in iz satiričnega kabareta 2 x 2 = 5 Miloša Mikeljina, ki je izšlo v Dramski knjižnici. Za popestritev programa z glasbo in za ples po končanem kulturnem programu pa bo poskrbel ansambel Pelikani z Jesenic.

Novopečenim dramatikom amaterjem želimo srečen start in mnogo uspeha pri nadaljnjem delu!

Jamo

Mladinski klub Žirovnica

Mladinski klub Žirovnica je bil ustanovljen kot smo že poročali, 16. januarja 1969. To je doslej prvi v jeseniški občini in šesti aktivno delujoči klub na področju Gorenjske.

Dejavnost mladih se je s formiranjem kluba zelo organizirala in povečala. Zanimivo pa je to, da se v klubu v večjem številu zadržujejo mladi ljudje pod 16. letom kot pa starejši mladinci.

Klub ima doslej naročenih 6 časopisov in revij, zaželjeno pa je, da bi to število povečali, ker bo s tem zadrževanje v klubu še večje. Poleg tega ima klub tudi stereo gramofon, 3 šahe in tranzistor. Člani kluba so organizirali v dvorani »Partizana« dvakratno pustovanje, za kar so zaslužili 280.000 S din. S to vsoto bodo poravnali dolg, ki ga imajo pri trgovskem podjetju Murka. V kolikor pa bo še kako podjetje prispevalo kak dinar, bi imeli možnost, da nabavijo še televizor.

Klub sodeluje v nagradnem tekmovanju slovenskih mladinskih klubov, ima organizirano dejavnost, saj bo odslej s sodelovanjem DU vsako sredo predavanje, medtem ko je ob sobotah in nedeljah mladinski ples. I. M.

Razgovor z Milenko Mesojedec

Po januarskem seminarju za vodstva aktivov ZM smo v predsedstvo konference ZM železarne Jesenice kooptirali tudi mladinko — ekonomskega tehnika Milenko Mesojedec. Takoj je pokazala izredno zanimanje za delo v mladinski organizaciji in se vanj tudi uspešno vključila.

Za naše bralce smo z njo naredili kratek razgovor.

Kdaj si končala ekonomsko srednjo šolo in zakaj si se odločila ravno za ta poklic?

Šolo sem končala lansko leto v Kranju. Že v osnovni šoli me je ta smer veselila, dokončno pa sem se odločila, ko se je tudi moja dobra prijateljica vpisala na to šolo. Dokler sem še hodila v šolo in sem v Železarno prišla le na prakso, mi vse skupaj ni bilo preveč všeč. Sedaj, ko pa sem redno zaposlena, me pa ta poklic vse bolj veseli, katji vedno bolj se prilagam okolju in delu v knjigovodstvu valjarne Bela.

Ali si že kdaj prej delala v mladinski organizaciji?

Ne, prej nisem nikjer delala, čeprav sem čutila željo do tega dela, pa ni bilo pogojev in ne časa. Tako sem s tem delom pričela v Železarni na predlog PK in moram priznati, da mi ni žal.

Kaj meniš o delu mladiske organizacije v Železarni?

Veliko pravzaprav o tem še ne smem reči, ker še ne poznam tako dobro vseh razmer. Vendar pa bi lahko rekla, da sem dobila vtis, da se aktivni člani ZM zelo prizadevajo na vseh področjih in da je med mladino v Železarni še vse preveč nezainteresiranosti in necenjenosti vloženega truda, ki je posvečen ravno njim.

Kaj misliš o tem, ali ima mladina danes dovolj možnosti za zdravo zabavo?

Jaz mislim, da dovolj. Tistim pa, ki najbolj sitnarijo, pa bi rekla tole: Zabava ni samo ples in še ta ob vplivu maliganov, temveč je tudi udejstvovanje v kulturnih in športnih sekcijah, ki jih je toliko, da bi v eni izmed njih lahko dobil vsakdo željeno zabavo in konjička.

Ob tem nas seveda zanima tudi kako ti izkoristiš svoj prosti čas?

Prav lahko, še zmanjka mi ga. Sodelujem v dramski sekciji DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela. Rada berem, poslušam glasbo, samo jezna sem na naše distributerje, ki odkupujejo filme, ki zadovoljujejo le komercialno stran, medtem ko gledalci od njih nimamo nič.

Kateri slovenski popevki bi prisodili prvenstvo in kateri pevec ti najbolj ugaja?

Odločala bi med Ireno Kohont in Jožico Svete. Med pevci pa ne vem, mogoče bi se odločila za Bora Gostiša.

Kako bi pa izbirala v jugoslovanskem merilu?

Brez oklevanja bi med moškimi izbrala Vice Vukova, med ženskami pa bi se morda odločila za Nado Knežević.

Za pogovor najlepša hvala. Želimo ti mnogo uspehov pri delu tako v mladinski organizaciji, kakor tudi na poklicnem in na drugih področjih udejstvovanja. Jamo

Rekonstrukcija kavperja v zaključni fazi

Z dokončanjem del na rekonstrukciji kavperja št. 3 bodo zaključena predvidena dela na napravah za ogrevanje zraka za plavže. Celoten program je zajemal povišanje treh kavperjev, kar bo omogočalo povišanje temperatur vročega zraka na obeh plavžih, obenem pa bo ta rekonstrukcija tudi ustrezala potrebam rekonstruiranega plavža št. 2.

Montažna dela so v glavnem zaključena, manjka še obzidava in montaža avtomatike. Da pa bi lahko vpihali v plavže zrak višjih temperatur, moramo zamenjati na plavžu celotno armaturo vročega zraka in pa šest zasunov za vroči zrak na cevovodu vročega zraka. Armatura, kakor tudi zasuni, bodo dobavljeni v mesecu aprilu in jih bomo lahko takoj vgradili. Dela se tudi na pripravi za vpihavanje pare v vroči zrak. Para nam bo služila za reguliranje konstantne vloge vročega zraka, katera je potrebna za dober hod plavžev. To je posebno važno pri povišanih temperaturah.

Z višjimi temperaturami v plavžih bomo dosegli manjšo porabo koksa in s tem pocenili stroške proizvodnje grodlja. Seveda pa, dokler ne bo na voljo dovolj aglomerata, se znižanje stroškov še ne bo odražalo v polni meri, vendar bo vse pripravljeno za polno zakladanje plavžev s samohodnim aglomeratom. Dovolj aglomerata pa bomo imeli šele takrat, ko bo začela obratovati nova aglomeracija, v kateri se bo pripravljala tudi samohodni aglomerat.

Stane Torkar

12. seja izvršnega odbora sindikalne organizacije

V zadnjem času se z vso vnemo pripravljamo na občni zbor osnovne sindikalne organizacije Železarne, ki bo v marcu. Predsednik izvršnega odbora Srečko Mlinarič je vse člane povabil na 12. sejo, ki je bila včeraj popoldne v prostorih Delavskega doma. Dnevni red seje, ki je bila hkrati tudi zadnja pred občnim zborom, je bil zelo obširen.

Najprej so razpravljali o proračunu izvršnega odbora za leto 1968 in za tekoče leto. Na dnevnem redu je bila tudi potrditev osnutka poslovnika o finančnem in materialnem poslovanju, govorili pa so tudi o pripravi na občni zbor. Več o seji in o tem, kako so teklo priprave na občni zbor v delovnih enotah Železarne, bomo poročali prihodnjič.

Prva športna prireditve ob 100 letnici

Letos naša Železarna proslavlja 100-letnico obstoja. Kot uvod v to slavo bodo v soboto in nedeljo zimsko športna tekmovanja slovenskih metalurgov. Te tekme bodo prav v krajih, kjer so že pred petsto leti pela kovaška kladiva in rudarski krampi. Ti naši predniki — kovači in rudarji — so poznali samo delo. Njihov delovni dan je trajal od zore do mraka. Le njihovi gospodarji so poznali razvedrilo in rekreacijo. Toda le-ta se je precej razlikovala od sedanjosti, razen če izzamemo lov in ribolov. Čas je napravil svoje in danes je vse drugače. Metalurški obrati so se spremenili in modernizirali, zato ima vsak naš član kolektiva poleg osemurnega delavnika še vedno dovolj prostega časa, ki ga porabi za najrazličnejša opravila. V zadnjem času pa tudi vedno več za gibanje v naravi ter rekreacijo in šport.

Naš kolektiv ima že od nekdaj posluh za šport in rekreacijo. Glede na geografsko lego tu predvsem prednjačijo zimski športi, v zadnjem času pa lepo napredujejo tudi letni. Športno društvo Jesenice ima 15 klubov, v katerih so včlanjeni predvsem člani delovnega kolektiva Železarne ter njihovi otroci. Izmed posameznih panog ima smučanje in planinstvo najstarejšo tradicijo. Že leta 1927 so se pri planinskem društvu Jesenice zbrali prvi smučarji turisti. Štiri leta kasneje pa so že v Crnem vrhu prve smučarske tekme. Takoj za tem pa se na Jesenicah pojavijo že prvi

smučarski klubi. Ta športna panoga se je tako zakoreninila, da je že danes del našega življenja. Poleg množičnosti pa imajo Jesenice in vsa zgornjesavska dolina tudi tradicijo v vrhunskem smučanju. V Železarni so zaposleni prenekateri državni prvaki v vseh smučarskih panogah.

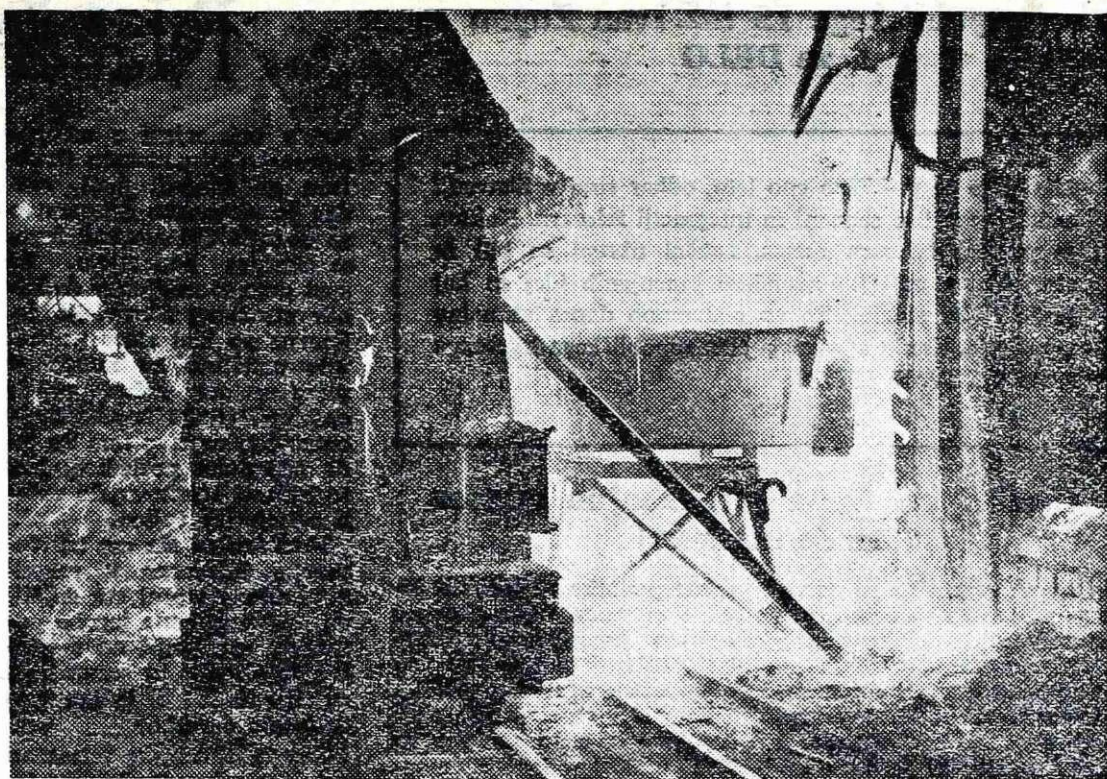
Poleg smučanja je na Jesenicah močno razvito tudi sankanje. Rovtarska cesta je bila zbirališče vseh ljubiteljev tega športa. Z naraščanjem motorizacije so naši sodelavci ostali brez sankališča. Najbolj vneti so odšli še višje, k Savskim jamam in tam sami zgradili polumetno sanksko progo. Rekreacijsko sankanje se je razvilo tudi v tekmovalno. Prav letos sankski klub proslavlja 15-letnico obstoja tekmovalnega športa. Če ne bo ostalo samo pri obljubah, bomo kmalu dobili pri strelšču novo sanksko progo, ki bo na voljo vsem privrženecem tega športa.

Včasih je bilo na Jesenicah več kegljišč, na katerih so se naši sodelavci pomerili med seboj. V novi Jugoslaviji so ta šport preusmerili in organizirali ter ustanovili kegljaški klub na asfaltu. V športnem parku Podmežakljo so zgradili moderno kegljišče. Prav na teh stezah pa je zraslo precej vrhunskih tekmovalcev, ki našo državo, predvsem pa železarno Jesenice, kar dostojno zastopajo. Kakor smo zvedeli, nameravajo v kratkem času prenoviti kegljišče Podmežakljo ter ga avtomatizirati.

Tudi streljanje in šah imata na Jesenicah dolgoletno tradicijo. Streljanje, kamor so vključeni tudi naši sodelavci, sodi v sam vrh jugoslovanskega strelškega športa. Prav tako tudi šah, ki je zelo priljubljen med našimi sodelavci.

Ob koncu zaželim vsem športnikom mnogo športnega užitka in tekmovalne sreče, našim sodelavcem pa mnogo prvih mest!

— ne

Grodelj predstavlja več kakor 50 % vložka za Siemens-Martinove peči

Zima nam jo je letos zagodla, obenem pa za nekaj let nazaj popravila »slab vtis«

Železarski globus

ZAHODNA NEMCIJA

Zahodnonemške železarne so v letu 1968 proizvedle skupno 41,2 milijona ton surovega jekla. Razdelitev proizvodnje po posameznih jeklarskih agregatih je bila naslednja:

	milijon ton	%
Thomasovo jeklo	7,7	18,8
SM jeklo	14,6	35,3
elektro jeklo	3,6	8,7
LD, LD-AC jeklo	15,3	37,2
skupaj	41,2	100,0

Iz tabele vidimo, da je proizvodnja surovega jekla v kislinskih konvertorjih že presegla proizvodnjo v SM pečeh. Tako se splošen trend povečanja proizvodnje v kisi-

kovih konvertorjih vedno bolj občuti tudi v zahodnonemških železarnah.

LIBERIJA — V kratkem bo pričela v tej afriški državi obratovati nova naprava za proizvodnjo peletov, ki bo imela letno proizvodno zmogljivost dva milijona ton. Finančna sredstva za njeno izgradnjo bo zagotovila skupina zahodnonemških železarn, ki bo potem tudi kupovala proizvedene pelete.

**Dopisujte
v Železarja**

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

NERJAVEČE JEKLO

Vzporedno z naraščanjem uporabe gospodinjskih strojev in drugih tehničnih dobrin sodobne civilizacije narašča tudi potreba za nerjavečim jeklom. ZDA, ki so največji proizvajalec nerjavečega jekla na svetu, so ga proizvedle v letu 1958 435.000 ton in v letu 1967 733.000 ton. Vendar so tudi ostale države, največje proizvajalke jekla v zadnjih desetih letih, zelo povečale proizvodnjo tega železarskega izdelka. Pred letom 1959 so železarne v ZDA proizvedle nekaj več kot polovico celotne svetovne proizvodnje nerjavečega jekla, vendar brez upoštevanja socialističnih držav. Pred nekaj leti je padla ta količina na približno 40 %.

Japonska je postala drugi največji proizvajalec in potrošnik nerjavečega jekla na svetu. Pred kratkim je znašala njena proizvodnja približno polovico celotne proizvodnje vseh zahodnoevropskih držav. ZDA, Japonska, Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Švedska, Francija in Italija proizvajajo

čez 90 % celotne količine nerjavečega jekla v zahodnem svetu. Poleg tega ZDA, Švedska, Japonska in Francija uvozijo približno 85 % celotne količine izvoženega nerjavečega jekla iz zahodnih držav.

Nerjaveče jeklo postaja iz leta v leto vedno bolj zanimiv proizvod za železarne zaradi visokega zasluga, ki ga njegova prodaja nudi. To dokazuje zanimiv podatek iz ZDA. V tej državi predstavlja letna proizvodnja nerjavečega jekla približno 1 % celotne proizvedene količine železarskih izdelkov. Glede na vrednost pa predstavlja ta količina 5—10 odst. celotne vrednosti proizvodnje v severnoameriških železarnah. Razlika petih odstotkov nastaja zaradi različnih kvalitete tega jekla, ki imajo tudi različno ceno. Vendar razlika v količinskem in vrednostnem odstotku pri proizvodnji nerjavečega jekla nazorno dokazuje pomembnost tega izdelka za akumulativnost železarn industrijske panoge.

Bližnja prihodnost kaže brez dvoma trend naraščanja potreb za nerjavečim jeklom. Zato lahko zanesljivo računamo tudi na povečanje proizvodnje. Sicer pa skušajo razviti tudi druge vrste jekla, ki bi bilo cenejše ter bi enakovredno nadomestilo klasično nerjaveče jeklo. Tako poizkuša neko britansko podjetje razviti postopek, pri katerem bi prevlekli navadno pločevino s posebno kromovo prevleko. Na ta način bi naj dobili takšne antikorozijske lastnosti te pločevine, ki bi bile enakovredne nerjaveči pločevini. Njena cena pa bi bila v primerjavi z nerjavečo seveda precej nižja. Vendar v praksi se takšna pločevina zaenkrat še ni uveljavila kot nadomestilo za nerjavečo pločevino. Bodočnost bo pokazala, če se sploh bo.

Zaenkrat je jasno samo to, da je nerjaveče jeklo izredno zanimiv izdelek za železarne in da njegova proizvodnja iz leta v leto narašča.

K.

Minilo je že približno eno leto, odkar smo v Sloveniji začeli govoriti o sanaciji in integraciji železarn. Kakšen je položaj železarn danes, kakšni ukrepi so bili že storjeni na poti k uresničitvi omenjenih idej in kaj je še treba storiti? To so nedvomno danes aktualna vprašanja. Nanje odgovarja član republiškega izvršnega sveta inž. IVAN ZUPAN.

Urediti bo treba medsebojne odnose in še marsikaj

Organi republiškega izvršnega sveta se v zadnjem času intenzivno ukvarjajo s problemi nekaterih bazičnih industrijskih gospodarskih organizacij, zlasti še železarn. Kaj menite, kot odgovorni član foruma, ki je med prvimi začel opozarjati na perečo problematiko v slovenski črni metalurgiji, kje so vzroki za sedanje težave v slovenskih železarnah?

Prvi vzrok je v tem, da so imele železarne lani 70 milijonov dinarjev izgube, in sicer 60 milijonov Jesenice, železarna Ravne 7 milijonov in železarna Store 3 milijone dinarjev. Izguba železarne Ravne in železarne Store ni kritična, ker jo bosta obe podjetji pokrili iz svojih skladov. Razen tega pa zlasti v Ravnah že naraščata proizvodnja in tudi akumulativnost. Nevaren pa je položaj v Storah v toliko, ker se bodo tu pojavile obveznosti na podlagi novih anuitet, ki pa jih po sedanjih instrumentih in kazalcih, s katerimi razpolagajo Store, sami ne bodo mogli pokriti. Nekoliko bolj pereča pa je izguba jeseniške železarne. Tretjina te izgube je posledica osvajanja nove proizvodnje. Začetek obratovanja take valjarne, kjer tehta 1 brama 10 ton, kjer je 10 bram relativno hitro zvaljanih, povzroča visok škart in velike izdatke. Ponavadi imajo te stroške za investicijske, na Jesenicah pa morajo vse to prevzeti na svoja pleča. Druga tretjina te izgube bi šla na račun slabega izkoriščanja zmogljivosti v letu 1967 in v prvi polovici 1968. Slaba tretjina pa je rezultat depresiranih prodajnih cen na eni strani, na drugi pa posledica pritiskov, zaradi katerih so morale železarne dodatno zniževati cene v izvozu.

Lani v 9 mesecih 110 milijonov din izgube

Naše tri železarne predstavljajo le del jugoslovanske črne metalurgije. Morebiti bi lahko, če bi primerjali gospodarski položaj v drugih jugoslovanskih železarnah, lažje dobili objektivnejšo podobo o stanju slovenskih železarn?

Za celotno jugoslovansko železarstvo imamo na voljo

točne podatke za lanskih prvih 9 mesecev. Če pogledamo celotno jugoslovansko izgubo v železarstvu, vidimo, da odpade na Slovenijo 40, na Srbijo 20,5, na Bosno in Hercegovino 18,6 in Črno goro 20,2 odstotka izgube, medtem ko SR Hrvatska nima izgube. Skupna izguba v lanskih prvih devetih mesecih presega nekaj nad 110 milijonov dinarjev. Izgube ne izkazujejo posamezna podjetja, npr. železarna Zenica. Znano pa je, da je to ena izmed naših največjih integriranih železarn, ki je blizu surovinskih ležišč, razen tega pa uživa še druge prednosti. Med drugim pa je zadržala tudi nizke osebne dohodke, tako da nominalno izkazuje celo malenkostno akumulativnost. Nekoliko boljši je položaj železarne Sisak, ki pa je edini bolj ali manj monopolni proizvajalec cevi na jugoslovanskem trgu. Ima pa še to prednost, da nastopa tudi kot trgovec in posrednik s tem, da nudi celoten sortiment izdelkov črne metalurgije jugoslovanskim potrošnikom. To pa pomeni, da je tudi izvoznik in uvoznik. Neobjavljeni so podatki za železarno Skopje, ki pa je še v izgradnji. Ker pa tu investitor ni samo podjetje, je jasno, da je njen položaj težavno primerjati z drugimi železarnami.

Daleč od surovinskih virov

Iz pravkar navedenih podatkov bi lahko sklepali, da večji del izgube v jugoslovanski črni metalurgiji odpade na slovenske železarne. Ali so potemtakem pri nas kakšni posebni razlogi?

Priznati je treba, da določeno vlogo igra geografska lega. Naše železarne so daleč od surovinskih virov. Zategadelj jeseniška železarna izkazuje več kot 50 milijonov dinarjev izdatkov na leto za transportne storitve, ravenška železarna 10 milijonov, štorska pa 5 milijonov din. Če to primerjamo z vso jugoslovansko železarsko industrijo, ugotovimo, da ima slovensko železarstvo za dve tretjini daljše prevozne poti, kar vrednostno pomeni približno 40 milijonov dinarjev. Drug pomemben podatek je, da so osebni dohodki v slovenskem železarstvu si-

cer v primerjavi s celotno slovensko gospodarsko strukturo na spodnji meji, vendar je slovensko železarstvo za okroglo 200 din nad jugoslovanskim povprečjem. To spet daje 45 milijonov dodatnih stroškov. Slovenske železarne so lani sicer prihranile približno 10 milijonov dinarjev na račun nižjih osebnih dohodkov. Toda omenjeno dejstvo ima že tudi negativne posledice, ker so njihovi strokovnjaki začeli odhajati v tujino.

Pred leti so šle vse tri slovenske železarne v rekonstrukcijo. Že prej ste dejali, da je del sedanje izgube posledica osvajanja nove proizvodnje. Ali bi omenjeno dejstvo lahko nekoliko podrobneje osvetlili?

Res je, slovenske železarne so šle v rekonstrukcijo s 47. natečajem. Rok rekonstrukcije pa se je zavlekel čez planirano leto 1965 in 1966 na 1970 in 1972. To seveda bistveno vpliva na višje stroške same investicije, saj se že obrestni kapitalizirajo. Posamezni obrati oziroma železarne pa svojih novih industrijskih naprav ne morejo dati v pogon in vse to se pojavlja samo kot element v stroških. Francoski in ruski strokovnjaki, ki so bili lani v Sloveniji in po državi, so proučevali tudi stanje v naših železarnah. Že takrat so zelo jasno opozorili, da tak način zavlačevanja investicij v tolikšni meri povečuje poslovne stroške, da jih podjetja ob običajnih pogojih ne zmorejo.

Carinske in druge ovire pri izvozu

Rekli ste: ob običajnih pogojih. Ali lahko govorimo, da pri nas železarne poslujejo v normalnih razmerah, pri čemer mislimo seveda predvsem na instrumente ekonomskega sistema pa tudi na splošne razmere?

Res je, da naše železarstvo ne posluje v povsem normalnih razmerah. Če primerjamo dogajanja v obdobju po reformi glede cen in splošnih tržnih gibanj, dobimo naslednjo sliko: železarne prodajajo svoje izdelke po depresiranih cenah. Če vzamemo za obdobje ob reformi podlago 100, vidimo, da so danes cene v industriji in rudarstvu narasle na indeks 105, v elektroenergiji na 110, v barvisti metalurgiji na 113, v kovinski industriji na 106, v elektroindustriji na 109, v kemični industriji na 107, v gradbenem materialu na 113, medtem ko so v črni metalurgiji padle na indeks 88 do 89. Različna gibanja teh indeksov nam povedo, da so državni intervencijski ukrepi različno delovali. Pri črni metalurgiji, katere izdelki veljajo za infrastrukturne, to je za bazo za nadaljnji razvoj, so delovali v celoti, drugod pa so prebijali gornjo mejo. Vse to pa je imelo negativ-

ne posledice za poslovanje železarn. V letu 1967 pa se je razen tega pojavil tudi liberaliziran uvoz izdelkov črne metalurgije, katerega posledica je bila, da so potrošniki izvajali dodatni pritisk na železarne. Le-te so morale namreč bodisi zniževati cene, bodisi priznavati trgovcem dodatne rabate. Toda omenjeni pritisk so občutile samo železarne, medtem ko so še naprej rasle cene surovinam in polizdelkom, ki jih potrebuje črna metalurgija. Tako so se železarne na mah znašle pod pritiskom od zgoraj in pod pritiskom naraščajočih cen od spodaj. Vsi omenjeni faktorji pa so povzročili, da se je dohodek železarn zmanjšal na minimum. Močno pa je na gospodarski položaj železarn vplival tudi izvoz. Naše železarne se namreč srečujejo pri izvozu s tolikšnimi carinskimi in drugimi ovirami, da morajo npr. od domicilne cene v Nemčiji ali Italiji odšteti kar 20 do 25 odstotkov, če hočejo prodreti na omenjeni trg. To pa pomeni, da morajo globoko posegati v lastno substanco.

Pravkar ste se dotaknili tudi odnosov na mednarodnem tržišču. Ker smo na vse strani gospodarsko odprta dežela, bi bilo verjetno dobro pogledati položaj našega železarstva s tega zornega kota?

Če primerjamo naše prodajne cene z domicilnimi cenami v Italiji, Nemčiji in Franciji ter upoštevamo temeljne elemente, ki se v svetovni mednarodni trgovini jemljejo za primerjavo, ugotovljamo, da so za paličasto jeklo, debelo pločevino, gredice in lamele jugoslovanske domicilne cene za nekaj odstotkov nižje, kot so domicilne cene v imenovanih evropskih deželah. Glede gibanja proizvodnje na mednarodnem trgu je treba reči, da je zadnjih 15 let hitro naraščala, in sicer tako, da je potrošnja zaostajala za zmogljivostmi. Posledica je bila, da so bile zmogljivosti relativno slabo izkoriščene. Svoj delež je k temu prispevala gospodarska depresija v zahodnih deželah v letu 1967, posebej še v Zahodni Nemčiji, ki je pomemben proizvajalec in potrošnik jekla. Ob povečanju zmogljivosti pa imamo tudi na mednarodnem trgu razen tega opravka s prestrukturiranjem potrošnje, ker npr. sodobno oboroževanje potrebuje manj jekla ipd. Vse to je pripomoglo k nadaljnjemu znižanju izvoznih cen. Tako lahko ugotovimo, da so od leta 1955 do 1967 izvozne cene na zahodnoevropskem trgu padle kar za polovico prejšnje vrednosti. Seveda pa je tak padec cen v svetovnem merilu (ki so se pri nas prek uvoza pojavljale kot uvozne cene) v veliki meri neugodno vplival tudi na gospodar-

ski položaj slovenskih železarn.

Slovenski trg porabi komaj 40 odstotkov proizvodov

Na podlagi vsega tega bi lahko sklepali, da bi se morale slovenske železarne bolj usmeriti na potrebe domačega, zlasti slovenskega tržišča. Ali je to tako?

Nedvomno so slovenske železarne predimenzionirane za slovensko tržišče. Njihov razvoj je bil prilagojen potrebam jug. tržišča, zdaj pa slovenski trg porabi komaj okrog 40 odstotkov izdelkov naših železarn. Vendar ne moremo mimo dejstva, da je vrednost proizvodnje naših železarn lani znašala blizu milijardo dinarjev, kar bi pomenilo v mednarodni primerjavi 80 milijonov dolarjev. To pa mora biti seveda tudi orientacija, ko razpravljamo o pomembnosti ali nepomembnosti tega vprašanja za naše gospodarstvo. Hkrati pa je slovenska črna metalurgija relativno slabo prilagojena slovenskemu gospodarskemu prostoru. Tako je Slovenija proizvajalec plemenitih in kvalitetnih jekel, ki pa jih skoraj v celoti predelujejo v vzhodnih in južnih območjih države. To velja tako glede naše proizvodnje orodnega in brzoznega jekla kot jekla za kroglične ležaje.

Če omenjeni položaj razmotrimo še s stališča depresiranih cen za izdelke naše črne metalurgije, verjetno bilanca tudi ne bi ugodno izpadla za našo republiko?

Depresirane cene imajo nedvomno določene prednosti za posamezne panoge gospodarstva. Omenili smo že, da so slovenske železarne ob sedanjem poslovanju lani imele skoro 70 milj. din izgube, kar bi predstavljalo skoraj 60 din izgube na zaposlenega v tej panogi. Hkrati pa moramo ugotoviti izredno razveseljiv podatek, da je tovarna avtomobilov, ki za svojo proizvodnjo uporablja skoraj izključno proizvode črne metalurgije, v istem času imela za 25% višje osebne dohodke in tudi primerne sklade. Seveda je treba dati priznanje temu kolektivu za njegov uspeh. Hkrati pa moramo ugotoviti za oba proizvajalca, tako za TAM kot za slovenske železarne, da sta zaradi kvalitete svojih izdelkov priznana tako na domačem kot na tujem trgu. Če pa vemo, da porabi Slovenija samo 40 odstotkov proizvodov svojih železarn, s 60 odstotkov pa je naše železarstvo zastopano na celotnem jugoslovanskem tržišču, to pomeni, da že tako šibka finančna sredstva Slovenije angažiramo za to, da bi železarske izdelke po depresiranih cenah prodajali na jugoslovanskem trgu.

Za kakšno integracijo gre?

Ali gre zgoľj za horizontalno integracijo med Źelezarnami?

Če vse, kar smo doslej povedali, nekako povzamemo, bi lahko rekli, da je stanje jugoslovanske črne metalurgije, prav posebej pa še slovenske, posledica dveh vzrokov. Prvič državnih administrativnih ukrepov, kot so limitiranje cen, neurejena zaščita in zavlačevanje izgradnje, ter drugič notranje nepovezavnosti, neuskladenosti

Aleksander Javornik
(Delo, 22. februarja 1969)

»BIOLOŠKA VOJNA OBSTAJA OD PRVIH ZACETKOV SVETA, SAJ V BISTVU NI NIC DRUGEGA KOT BREZOBZIREN BOJ MED LJUDMI, ŽIVALMI IN RASTLINSTVOM NA ENI — TER POVZROČITELJI NALEZLJIVIH OBOLENJ NA DRUGI STRANI.

RAZLIKA MED BIOLOŠKO VOJNO V TEM SMISLU IN BIOLOŠKO VOJNO, KI JO IMAM ZA ENO IZMED NAJSODOBNEJSIH OROŽIJ JE LE V TEM, DA SE JE V RAZŠIRJANJE NALEZLJIVIH OBOLENJ VMESAL — ŠE ČLOVEK...«

(dr. Theodor Rosebury)

Velike sile dajejo iz denarja za narodno obrambo ogromne kredite za proučevanje problematike biološkega vojskovanja, kar je tudi dokaz, kakšna važnost se polaga tej problematiki. Znano nam je, da so v središču proučevanja tularemija, maltska vročina, sakagija, psitakoza, virusna pljučnica, influenza, botulizem in še druge nalezljive bolezni, ki jih povzročajo predvsem virusi.

Pravi izvor nalezljivih bolezni so ljudje spoznali šele z iznajdbo mikroskopa (Leewenhooek leta 1680). Povzročitelji nalezljivih bolezni imajo zelo različne biološke lastnosti in tudi različne možnosti uporabe kot biološko orožje. Mikroorganizme ali mikrobe med katere prištevamo alge, glive-kvasovke, ostale glive, praživali, bakterije, rikecije in viruse, lahko najdemo povsod: v vodi, zraku, na zemlji, pri ljudeh, živalih in rastlinah.

nik se je dalj časa zadržal tudi pri vprašanih oziroma možnostih predelave grodlja v jeklo, predvsem pri predelavi v Martinovih pečeh oziroma možnostih predelave na LD konvertorjih oziroma tандem sistemu. Tudi te variante je ilustriral s kalkulacijami in ekonomskimi pokazatelji. S podrobno kalkulacijo je potem razložil tudi proizvodnjo jekla v elektrojeklarni in opozoril tudi na nekatera ozka grla oziroma ukrepe, ki so v teku za povečanje proizvodnje elektro jekla. Svoje strokovno in ekonomsko vsestransko ilustrirano in osvetljeno izvajanje je inž. Karba zaključil, da morajo biti naša prihodna prizadevanja usmerjena v forsiranje dela na Siemens-Martinovih pečeh in električnih pečeh, znižanje proizvodnih stroškov ob

V vsakem primeru je bil razgovor zelo kvaliteten in koristen, mogoče manj za tiste, ki se dnevno ukvarjajo s temi vprašanji, tistim pa, ki delajo na drugih področjih, je razgovor prav gotovo pomagal, da bodo bolj celostno in objektivno gledali na sedanji in bodoči razvoj plavžev in jeklarn. Na debatnem večeru pa smo pogrešali ravno strokovnjake iz drugih delovnih enot, saj je bila udeležba v odnosu na zadnji debatni večer le polovična.

Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ●

Uroš Župančič

Trikratno rojstvo planinstva na Jesenicah

Ob občnem zboru PD Jesenice

Delovni ljudje, jeseniški železarji in še prav posebej mladina iz ozke doline med Mežakljo in Golico, kjer se vale gosti oblaki rdečega dima in prahu, kjer je le malo toplega in blagodejnega sonca, toda toliko več ropota, dima in prahu, kjer noč in dan žari nebo v soju plavžev, Martinovih in električnih peči, kjer se vliva jeklo, kjer se kujejo in 'kale' ljudje, so zgodaj občutili veliko vsakdanjo potrebo po aktivnem udejstvovanju na svežem zraku, soncu, v veličastnem in edinstvenem gorskem svetu.

Prve orumenele zapiske in urbarje je že zdavnaj zakrnil prah in patina časa, toda vsepovsod po naših gorah so še dobro vidna znamenja, ki jasno in zgovorno govorijo o velikem deležu prebivalcev kovinarskega mesta, ki so ga vložili v zdravo rast in napredek množičnega, ljudskega, rekreativnega planinstva in v razvoj plezalnega in smučarskega športa ter alpinizma. Jeseniški plavžarji, martinarji, jeklarji in valjavci so lahko upravičeno ponosni na opravljeno in vloženo delo, ki so ga opravili v vseh časih našega klasičnega in sedanjega gornštva.

Pred 160 leti

Pred 160 leti leti se je pojavil prvi glasnik planinstva na Jesenicah. Po neuspelem prvem poskusu vzpona na vrh Triglava leta 1808, ko sta se na težko dosegljivo teme »Očakov kranjskih siv'ga poglavarja« Triglav, 2. septembra povzpela le kaplan Jakob

Dežman iz bohinske Srednje vasi in njegov slavn vodnik Anton Kos, je bil Jakobov brat Ivan Dežman službeno predstavljen iz Bistrice na Jesenice. Tedaj je bilo Ivanu 27 let, Jakob pa je bil leto starejši. Oba velika ljubitelja gora in navdušena gornika sta trideset let po prvem pristopu na Triglav predstavljala gonilno silo našega tedanjega klasičnega planinstva v Bohinju, Dolini in na Jesenicah.

Ivan na Jesenicah ni mogel preboleti, da mu v preteklem letu (1808) ni uspelo skupaj s Kosom in bratom Jakobom pristopiti na tako zaželjeni vrh. Iskal je prvo ugodno priliko, da se napoti po stari, klasični poti iz Bohinja na zaželjeni vrh. Ivana je vodil tudi to pot proti Triglavu izkušeni in do tedaj najboljši bohinski vodnik Anton Kos iz Jereke. V objemu sreče in radostnega zadovoljstva je presrečni gorohodec pred 160. leti zapisal na vrhu Triglava navdušene in pomembne besede: »Narvezhe moje veselje je na gorah!« Tako prešerno radost mora izraziti le človek, ki je dosegel svoj življenjski cilj. Besede Ivana Dežmana, prvega glasnika planinstva z Jesenic, so pozneje še dolga leta, vse do današnjih dni vlivale moč in pogum deset in stotisočim navdušenim ljubiteljem Triglava in gora, ki se čredijo v mogočnih rajdah na vse strani. Še danes in v poznejših letih se bodo številni ljubitelji in obiskovalci naših gora na planinskih poteh, pri raz-

glednih počivalih, na vrhovih v jutranjih in večernih zarjajah radi spominjali spodbudnih besed zgodnjega glasnika našega klasičnega planinstva Ivana Dežmana z Jesenic.

Pozneje so prebivalci kovinarskega mesta vedno stali v prvih vrstah najbolj navdušenih, prizadevnih in uspešnih gornikov. Svoj velik in pomemben delež so prispevali v času prvega preporoda našega planinstva skupaj s Triglavskimi prijatelji in pozneje s Piparji ter Drenovci, dokler niso dosegli svoj vrh med obema vojnama s Skalasi.

Ljubitelji in obiskovalci bližnjih gora in ponosnih skalnih vršcev v Bohinju, Krmi, Kotu, Vratih, Martuljku, Krnici in Planici, med Skrlatno, Razorano in Prisojno goro, so imeli med jeseniškimi železarji vrsto najbolj zvestih in predanih sodelavcev, ki so bili vedno ponosni na žuljavo dlan in oznojeno čelo, če je bilo treba kaj dobrega in koristnega storiti za planinsko stvar. Pomagali so klasičnim bohinskim fužinarjem, lovcom in pastirjem ter iskalcem zelišč in rudnih bogastev v Rudnici, na Rudnem polju in višje v višavah Triglava. Niso odrekli pomoči starosti slovenskega planinstva Francetu Kadilniku in ne »triglavskega kralju Matjažu« župniku z Dovjega Aljaža, niti ne Janezu Klinarju, Požgancu in Janezu Pečarju, Bobku, ostali so tesno ob strani Korobilju in dr. Josipu Tičarju, delovnim in neumornim planincem, ki so orali trdo, kamenito ledino našega planinstva in sejali zlato seme, ki je rodilo bogat, stoteren sad. Višek pa so dosegli vsi skupaj, ko so enotno nastopili proti mnogim osovraženim Vereinom, ki so hoteli izmalčiti veličastno podobo našega planinskega sveta in dušo našega človeka. Enotno so nastopali in se borili za uresničitev velikih in pomembnih gesel: »Nobene pedi našega slovenskega planinskega sveta tujcu brez boja« in »Slovenski planinski svet Slovincem«!

Ko so 7. oktobra 1890 pogorele Zoisove fužine v Bohinju in ko so bila izčrpana rudna bogastva v Rudnici in na Rudnem polju in so že

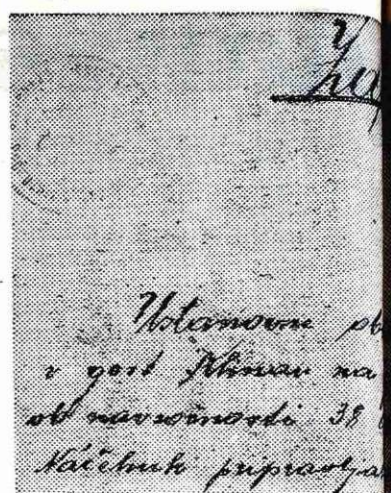
počivali na pokopališču v Srednji vasi skoraj vsi slavn bohinski kosezi in gorski vodniki, se je začelo naše planinstvo seliti iz Bohinja v Dolino. Prebivalci železarskih Jesenic so kot neposredni nasledniki slavnih bohinskih pionirjev našega planinstva na Jesenicah in v Dolini nadaljevali veliko delo za zdravo rast gornštva.

Pred 66. leti

Miniti je moralo polnih deset let po 27. februarju 1893, ko je bilo ustanovljeno Slovensko planinsko društvo (SPD), da so na Jesenicah in v Dolini pognale nove veliko obetajoče kali. Živo propagandno delo naših klasičnih ljubiteljev gora je doživljalo posebno po letu 1866 izredno razvejano aktivnost. Triglavski prijatelji so s Piparji hitreje in močnejše zavrteli razvojno kolo našega klasičnega, ljudskega planinstva. Po ustanovitvi SPD 27. februarja 1893 v Ljubljani sta bili še istega leta ustanovljeni podružnici SPD v Kamniku (19. julija) in 20. avgusta v Mozirju. Izredno razvejano delo ljubiteljev gora je leta 1895 prebudilo v življenje tudi radovljiško planinsko društvo, ki je bilo ustanovljeno 10. marca, soško planinsko društvo je bilo ustanovljeno v Tolminu 14. marca 1896. Čehi so leta 1897 v Pragi ustanovili peto slovensko planinsko organizacijo, ki je naglo že ob rojstvu v vsakem oziru opravičila svoj obstoj, zgradili so kočjo v Koritnici in češko kočjo na Ravneh pod Grintovcem nad Jezerskim. Velik prijatelj našega naroda in ljubitelj naših gora prof. dr. Johannes Frischauf pa je 12. julija pred 70. leti, leta 1899 ustanovil v Kranju šesto slovensko planinsko društvo. Do leta 1903 so bile ustanovljene še Posavska in Zidanem mostu, Ziljska in Podravska podružnica SPD v Rušah.

V jubilejnem X. letu obstoja SPD je bila 19. 4. 1903 ustanovljena deseta podružnica SPD na Jesenicah, ki je združevala ljubitelje gora iz Doline, t. j. vsega tedanjega kranjskogorskega sodnega okraja od Bele peči na zahodu do Žirovnice na vzhodu. Ob rojstvu je bilo v tej podružnici vključenih v aktivno delo 91 članov.

Že na prvi seji 3. maja 1903 so se odborniki odločili, da zgrade na cvetočih in razglednih Karavankah, na Golici, prvo slovensko planinsko postojanko kot protiutež spodnji nemški koči. Nova kočja je bila že v drugem letu obstoja organiziranega planinstva na Jesenicah dograjena. Ta brez dvoma izredno velik delovni in ustvarjalni polet pa ni služil nadaljnji zdravi rasti planinstva na Jesenicah in v Dolini, temveč je rodil dolgotrajne spore in skoraj nepremostljive težave. Sedež kranjskogorske podružnice SPD je bil leta 1908 prenešen z Jesenic v Kranjsko goro, kjer se je tedaj naglo začel razvijati turizem pod vodstvom dr. Josipa Tavčarja. Ta pogumni

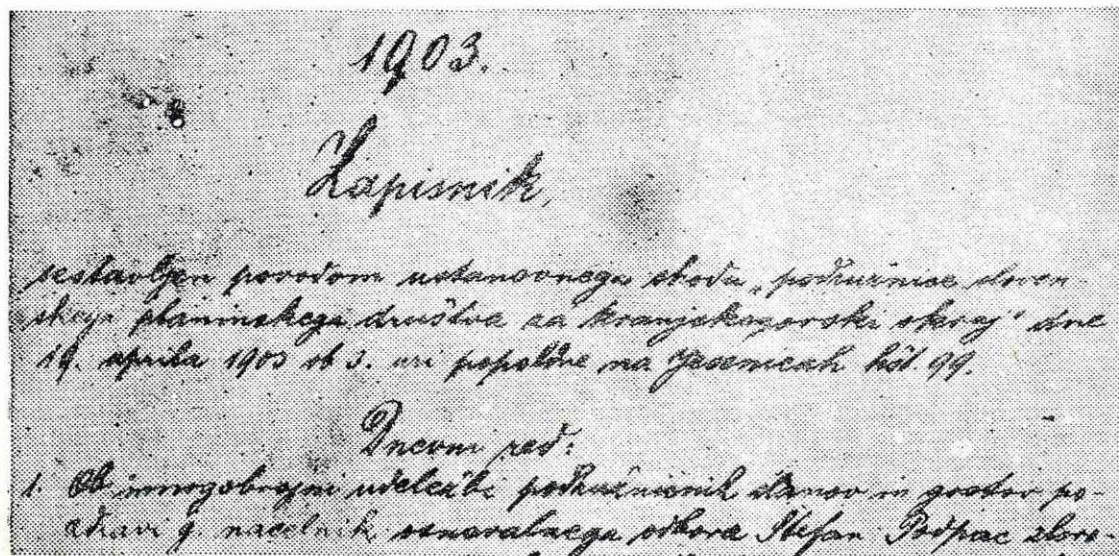

16. 3. 1924 je bila na Jesenicah

in neustrašeni mož je dolga leta kljub težavam in sporom vodil dolinsko planinstvo, vse do konca prve svetovne vojne, skupaj z Jakobom Aljažem in s številnimi drugimi navdušenimi gorniki je gradil mostove prek vseh težav in odpiral duri ter kazal pot v gorski svet, ki je v Dolini izražen v vsej vzvišeni lepoti in veličini. Zgradil je slovenski planinski (Tičarjev) dom na Vršiču in skupaj z dr. Jernejem Demšarjem ustanovil našo gorsko reševalno službo. Nameraval je graditi tudi v Krnici in na Križkih podih, pa ga je prehitel čas in vojna, ki je uničila še mnogo tistega, kar so ljubitelji gora iz Doline zgradili v dolgih letih s krvavimi žulji in oznojenega obraza. Napori in vloženo delo pa je bilo vsekakor bogato naložen kapital, ki se je bogato obrestoval v poznejših letih.

Pred 45 leti

Med obema vojnama so nastale nove, druge razmere. Planinstvo je hitelo z naglimi koraki naprej, navzgor v množičnost in vrhunstvo. Jeseniški železarji so pred 45. leti 16. 3. 1924 ustanovili samostojno 32. podružnico SPD, ki je takoj ob rojstvu izredno povečala zanimanje za planinstvo, plezalni in visokogorski smučarski šport in alpinizem. Skupaj s TK Skala so se na Jesenicah šolali in vzgajali številčno močni in sposobni odlični gorniški kadri. 8. 1. 1928 so gorniki iz Mojstrane in Dovjega ustanovili 35. samostojno Triglavsko podružnico SPD. Pred 40. leti 26. 5. 1929 pa je bila v Gorjah ustanovljena 38. samostojna podružnica. Gosta mreža nad vse aktivnih planinskih društev na Gorenjskem je ustvarjala najboljše idealne pogoje za množično vključevanje mladine in delovnih ljudi v planinsko plezalno in alpinistično vrsto. Tudi v Bohinjski Srednji vasi so 16. 8. 1931 ustanovili 41. samostojno planinsko društvo. Za 40-letnico SPD so 28. 4. 1933 v Ratečah ustanovili planinsko društvo. Vse planinske organizacije so bile zelo marljive in so veliko delale na gradnji in popravilu ter zavarovanju goste mreže planinskih poti, ki so varno vodile v vse najlepše in najbolj odmaknjene predele naših gora. Število lepih in nadvse

19. aprila 1903, je bila ustanovljena 10. podružnica SPD za nekdanji kranjskogorski okraj

Klinar! Slovenskega planinskega društva podružnice na Jesenicah

Obi, skor, se je vrnil dne 14/9 1929
na Jesenicah za podružnico št. 32. st. društva
in nekaterih prijateljev ob p. št. 32.
našega odbora g. društva obiri obiri

h uspostavljena 32. samostojna podružnica SPD

planinskih objektov se večalo in množilo iz leta v leto. Planinske postojanke, zavetišča in domovi so prejemale vedno večje številomačih in tujih obiskovalcev.

inici in plezalci, visokogori smučarji in alpinisti z enic so resnično ljubili gori svet. Pesem klinov in klav je vedno bolj prešerno in magujoče odmevala iz vsakega in najtežjih kopnih v sneg ter led ukovanih prepadnih in prevesnih sten. Člani našega planinskega društva so bili vedno med najbolj prizadevnimi. Sestavljajo vse naše slovenske in goslovanske alpinistične odprave, vidno in pomembno vlogo so odigrali posebno v gorski reševalni službi. Več let prav naši gorski reševalci predstavljali zdravo, udno jedro naše GRS. Jeseni smo tudi ustanovitelji lavinske službe. Tako

kot v prvi dobi od leta 1903 do leta 1924, so uspešno delo planinstva na Jesenicah hromili in zavirali nenehni, dolgotrajni spori z osrednjo slovensko planinsko organizacijo.

V letih po osvoboditvi so bili jeseniški gorniki tako kot vedno v prvih vrstah množičnega rekreativnega planinstva, plezalnega športa in alpinizma. Ljubitelji gora, plezalci, alpinisti in še prav posebej gorski reševalci z Jesenic so lahko resnično in upravičeno ponosni na opravljeno delo, ki so ga od leta 1809 do danes vložili in žrtvovali v napredek in zdravo rast množičnega planinstva in plezalnega, visokogorskega smučarskega športa in alpinizma.

Vodilo Ivana Dežmana iz leta 1809, ki ga je napisal na vrhu Triglava, je še vedno živo prisotno med mladino in delovnimi ljudmi jeseniškega železarskega mesta.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

59.

Tine ne ve, kaj bi si izmislil, kje je hodil. Da je šel z Vregom in celo kam, ji ne bo smel povedati.

»Drugače bo ogenj v strehi. In zopet bomo poslušali litanije psov...«

Ko bi Tine slutil, kaj se je danes pripetilo mami, bi nikoli ne rabil teh besed...

POZNO JE ŽE. Tega ne naznanja ura z nemim, v temo visečim nihalom, marveč koraki, ki meljejo pot pod kolibo z nočnega šihata proti domu, ki je za nekatere dolge ure napornega hoda daleč. Le redki delavci si lahko privoščijo vlak in še bolj redki kolesa. Drugi hodijo peš v oddaljene in samotne vasi. Hodijo vsak dan od doma v tovarno in iz tovarne zopet proti domu in kakor sedaj meljejo cesto in tišino. Ani, še vedno negibni in pobiti do obupa, je, kakor da hodijo po njej. Ne misli na Tineta, ki ga še ni, marveč na svojo nesrečo, ki bo udarila tudi sina, čim mu jo bo zaupala.

PODPISANA ANA KOSIRNIK DOLGUJEM GOSPE KUMROVI 500 DIN (Z BESEDAMI PETSTODINARJEV) ZA POVZROČENO SKODO IN SE OBVEZUJEM, DA BOM DOLG PORAVNALA V GOTOVINI ALI PA GA ODSLUIŽILA Z DELOM.

Ta zadolžnica ji pritiska na dušo, na možgane, na vse telo, razbolelo od dela in krčev, ki naznanjajo staro bolezen, ki se je Ana zdaj še bolj boji zaradi skrbi zaradi eele gore dolga, ki ga ji je Kumrova zvalila na pleča.

Plačati v gotovini ga prav gotovo ne bo nikoli zmogla, marveč ga bo morala odslužiti z delom, najmanj s petdesetdnevno slabo plačanim delom, ki ga ji v najboljšem primeru plačajo po deset

SIVO MESTO

dinarjev za deset, dvanajst ali še celo več delavnih ur na dan.

Delo od jutra do večera, dolgo celih petdeset dni!

To pa je petdeset dni izgubljenega časa.

Le petnajst dni manj kakor sedmina leta, ki jo bo morala odslužiti pri Kumrovi kot neplačana perica in dekla.

Sedmina leta, neplačana sedmina leta pa je petdeset dni lakote!

In naposled jo bo Kumrova očrnila še pri svoji sosedu, ki Ano najema vsakih štirinajst dni po enkrat za pranje, iztepanje preprog in čiščenje parketa.

To pa bi pomenilo izgubo dela in zaslužka za novih šestindvajset dni!

A petdeset in šestindvajset izgubljenih neplačanih dni je šestinsedemdeset dni ali več kakor peti del leta stradanja.

Tak je porazni račun, ki ga Ani ni bilo treba dolgo računati in je imela izračunanega že po nekaj korakih, ko je odhajala od Kumrove skrušena in kakor napol omamljena od zadolžnice, ki jo je brez misli in odpora podpisala, ker se je tisti hip čutila res krivo za dragoceni kos perila, ki ga ji je v hipu zamaknjenja iz premrlih rok iztrgala voda, da sama ni vedela kdaj.

Zato ta dolg.

»Celih petsto dinarjev, o bog!«

To je nedosegljivo visoka vsota denarja.

Za to vsoto lahko kupiš pet parov boljših čevljev »Bata«.

Toda to je že skoro gosposka vrsta čevljev.

Tine in Ana sta lahko že srečna, če si kupita tiste po devetintrideset dinarjev, a še te si morata pritrgeti od ust.

Za petsto dinarjev si lahko kupiš že obleko srednje vrste v trgovinah tovarne »Tivar«.

Lepe obleke so to. Navidez nič slabše od gosposkih oblek.

Pa tudi trpežne so in dolgo trajajo, če jih nošiš samo ob nedeljah in praznikih.

Tinetova je stara že dve leti, pa je v njej videti, kakor da je v novi. Le malce prekratka mu je, ker je fant še bolj zrasel. Vseeno pa je še vedno čeden, kadar gre v njej ven.

In niti petsto dinarjev ni stala.

Tri stotake je plačal zanjo.

Sama bi mu je ne mogla kljub temu nikoli kupiti, ko bi si je Tine ne prislužil sam.

Pred dvema letoma je bilo dobro leto.

Vsaj zanjo in za Tineta ni bilo tako zelo slabo.

Fant je imel srečo. Ob nedeljah je hodil delat k nekemu ključavničarju, ki je bil drugače zaposlen v tovarni, doma pa si je uredil majhno delavnico in delal na »črno«, dokler se ob njegovo črno obrt ni obregnila oblast in mu zaplenila orodje, potem pa ga kaznovala z globo in zaporom, ker si je oni delavec uredil svojo delavnico z orodjem, ki ga je znošil iz tovarne.

Tine seveda ni bil kriv. Pa tudi zvedeli niso zanj, da je delal pri »obrtniku na črno«, ker je le-ta molčal.

Brez takratnega nedeljskega dela in zaslužka bi Tine najbrž nikoli ne prišel do praznične obleke.

Pa bi mu rada kupila še eno.

Še pred nedavnim je upala, da mu jo bo lahko z denarjem, ki bi si ga prislužil Tine v tovarni, ko bi ga zaposlili.

Pa z zaposlitvijo ni bilo nič.

In zdaj še ta dolg. Ta ubijajoči dolg...

»Petsto dinarjev. Celih petsto dinarjev, o bog!«

In zdaj naj se je loti še bolezen in poveča nesrečo.

»To bi bilo huje kakor smrt.«

To niso Anine besede, marveč besede njene pokojne matere, ki jih je večkrat uporabljala.

Ana bi si jih ne zapomnila, ko bi se ji ne vtisnile v spomin, ko je mama pred enajstimi leti zbolela in jih rekla, kmalu potem pa umrla in šla za očetom, ki ga je pobrala konec vojne španska in pobrala mnoge, med njimi tudi Martinovega očeta.

»Bolezen prihaja s senenim vozom,« je govoril oče pred smrtjo. »In odhaja po bilki.«

Pa ni odšla po bilki, marveč se je spremenila v očetovo smrt.

Takrat je Ana ob misli na smrt še trepetala.

Zdaj pa bi najraje sama umrla, da bi ji ne bilo treba misliti na dolg.

Pa ne samo na dolg, tudi na življenje ne, ki ji je dajalo samo nesrečo.

Toda, dolga sinu ne sme pustiti. Odslužiti ga mora sama.

Tudi povedati ne sme Tinetu ničesar o tem.

Ne sme mu naložiti svojega bremena.

A kako naj zamolči, ko bi najraje kričala.

»Da, kako?«

To vprašanje daje še bolj bolečo težo gori, ki se je zvalila nanjo.

A zakaj? Kaj jo je premamilo, da se je zagledala v tisto nesrečno kombinezo, se vprašuje in posluša šum reke, čeprav je ni slišati zaradi mrmrajočega enoličnega brnenja in hruma tovarne na oni strani.

meti v ušesih, kakor da ga je prinesla od izplakovalnega korita tovarniških rak, kjer se je zagledala v tisto modro svilenó lepoto z uvezenimi čipkastimi zvezdami v svojih rokah, potem pa z grozo opazila, da v njenih rokah ni ničesar več in da strmi samo v ledeno sivo modro vodo

vodo, ki jo še vedno vidi

dragoceni kos perila v njenih rokah

modri vrečki dragocenih prsnih čipk in modra svila na komaj za spoznanje drugačni gladini vode napeta, valujoča svila

že zdavnaj zatrte, pozabljene želje

misel na že zdavnaj uvelo mlado dekle, kakršna je davno davno nekoč bila

lepo mlado dekle s svilo na sebi

mlada lepota v modrem v zrcalu modre gladine

prava vodna vila, presevajóča skozi vedno bolj prosojne tančice spomina

ona sama, nekoč zavidljivo lepa, zdaj uvela prežgoda postarana ženska, bedna perica s premrliimi ledenimi prsti

ženska, ki ji življenje ni prizanašalo z udarci usoda, ki se ni mogla iztrgati iz določene struge na sončni breg sreče

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

Seminar za blagajnike sindikalnih odborov

Na občnih zborih sindikata delovnih enot, ki so bili v mesecu novembru in decembru preteklega leta, so bili izvoljeni novi sindikalni odbori. Tako so v teh odborih imenovali tudi blagajnike, ki so odgovorni za poslovanje z denarjem odbora. Blagajniki nekaterih odborov sicer že nekaj mandatnih dob opravljajo to odgovorno funkcijo, večje število pa je letos prvič prevzelo blagajniške posle sindikalnega odbora.

Tovarniški odbor sindikata Železarn se je glede na odgovorno nalogo, ki so jo dolžni opravljati blagajniki sindikalnih odborov, odločil, da organizira za vse blagajnike nekajurni seminar. S seminarjem je poleg nalog, ki jih imajo blagajniki, želel iste seznaniti o enotnem načinu finančnega poslovanja, vsebini in opremljenosti blagajniških dokumentov ter predlaganju poročil tovarniškemu odboru. Istočasno se je tovarniški odbor odločil, da že v samem pričetku poslovanja opozori blagajnike na najpogostnejše pomanjkljivosti, ki jih pri finančnem poslovanju odborov ugotavlja nadzorni odbor.

Seminar je bil organiziran v ponedeljek dne 24. t. m. v

popoldanskih urah. Udeležba na seminarju je bila zelo zadovoljiva, saj se seminarja nista udeležila le dva blagajnika. Na samem seminarju so se blagajniki seznanili o poslovanju sindikalnih odborov in pa o finančnem odnosu tovarniški odbor — sindikalni odbor delovne enote. Vsem prisotnim je bil razdeljen material za poslovanje in praktičen primer vpisov v blagajniško knjigo dohodkov in izdatkov za eno tromesečje z izdelavo poročila za tromesečje. K materialu je priložen tudi osnutek poslovnika o finančnem poslovanju in navodilo za blagajniško poslovanje. Vsak blagajnik je prejel tudi okrožnico o nekaj bistvenih pripombah nadzor-

nega odbora na dosedanje blagajniško poslovanje sindikalnih odborov.

Osnutek poslovnika o finančnem poslovanju bo na prvi seji obravnavan in sprejel tovarniški odbor sindikata. Zato so prisotni blagajniki bili naprošeni, da lahko pred tem posredujejo eventuelne pripombe na poslovník. Poslovník vsebuje osnovna določila za finančno in materialno poslovanje sindikata Železarn in predpisuje način vodenja tega poslovanja. Zato bo sprejetje tega poslovnika in po našem prepričanju uspešno zaključen seminar zagotovil zadovoljivo in enotno vodeno evidenco nad denarjem, s katerim razpolagajo posamezni sindikalni odbori. Zanimanje prisotnih na seminarju in sodelovanje v razpravi pa potrjuje tudi odločnost samih blagajnikov, da zaupano nalogo uspešno opravljajo.

Z.

Govorili so tudi o muzejski dejavnosti

Živahna razprava na seji komisije za internirance, zapornike in deportirance, pri občinskem odboru ZZB NOV na Jesenicah, je nakazala precej problemov, s katerimi se bo v tekočem letu ukvarjala.

Ugotovili so, da se podatki, ki jih ima komisija za internirance pri republiškem odboru ZZB NOV, ne ujemajo z resničnim stanjem, saj jih ima registriranih le nekaj čez 600, medtem ko je resnično število čez 2.000 oseb, ki so bile v zapornih, koncentracijskih in izseljeniških ta-

boriščih. Komisija bo v najkrajšem času izpopolnila vse podatke in jih poslala republiški komisiji.

Komisija namerava v kratkem sklicati ponovno sejo, na katero bo povabila poverjenike vseh krajevnih odborov oz. člane odborov, ki za-

stopajo v teh internirance, da se pogovorijo o bodočem delu. Mnenja so tudi, da pripravijo srečanje vseh internirancev, zapornikov in deportirancev, ki naj bi bilo 27. aprila.

Precej dolgo so se zadržali tudi pri dejavnosti oddelka za delavsko gibanje in NOB pri tehničnem muzeju Železarn. Ugotavljali so, da je bilo zbranega v povojnih letih zelo veliko zgodovinskega gradiva, ki se nanaša na zapore, koncentracijska in izseljeniška taborišča, na streljanje talcev in sploh na preganjanje našega naroda po nacistih. Večina tega gradiva pa leži v predalih, ker v muzeju ni dovolj prostora, da bi ga lahko razstavili. Da pa je med prebivalstvom Jesenic in okolice dovolj zanimanja za to gradivo, dokazujejo razstave v zadnjih letih, katere so bile vedno dobro obiskane.

Člani komisije so mnenja, da bo potrebno v prihodnje dobiti take prostore za oddetek delavskega gibanja in NOB, ki bodo na bolj prometnem kraju ter bolj dostopni tako domačinom, kakor tudi tujcem. To pa je smisel in cilj vsakega muzeja. Sedanji prostori muzeja oz. oddelka so na neprikladen mestu, ker so daleč od središča mesta in tudi prostornina ne ustreza, saj oddetek razpolaga le z 80 do 90 m² prostornine. Seveda se člani komisije zavedajo, da je vse to združeno z velikimi stroški, vendar bo to prej ali slej postalo aktualno vprašanje.

sš

Zlata poroka na Jesenicah

Preteklo soboto sta 50 let skupnega življenja praznovala Marija in Konrad Ažman z Jesenic. Ker je bil Konrad Ažman v naši Železarni zaposlen 32 let, je prav da o njunem jubileju napišemo nekaj besed tudi mi.

Ob njunem življenjskem jubileju ju je na domu obiskal novinar Glasa. Pripovedovala sta mu o prehojeni življenjski poti. Iz pogovora, ki je bil v celoti objavljen v Glasu povzemamo, da je Konrad Ažman kljub visoki starosti še vedno navdušen zbiralec starega denarja in ima v svoji zbirki kovance stare tudi 200 let. Poleg tega se ukvarja tudi z rezbarstvom. Vsem, ki ga obiščejo, rad pripoveduje svoje doživljanje iz prve svetovne vojne, o svojem službovanju, numizmatiki, rezbarstvu itd. Številnim čestitkam in željam, da bi jubilarita Marija in Konrad Ažman živela še dolgo vrsto let, se pridružujemo tudi mi.

Kdo bo peljal nazaj?

Dne 20. februarja so bili delavci, ki so se vračali z dopoldanske dneve z avtobusom za Zapuže, pričča zanimivemu dvoboju šoferjev dveh avtobusov. Omenjeni avtobus se je srečal z avtobusom Trans-turista, ki vozi delavce iz Begunj proti Zabreznici. Med Rodinami in Poljčami je precejšnja razdalja, ob trenutnem stanju ceste pa je srečanje nemogoče. Avtobusa sta si torej pripeljala nasproti, šoferja sta si nekaj časa dopovedovala, kdo bo šel nazaj, se nato pričela zmerjati, čez

čas pa sta kljubovalno ugasnila motorje. Po dolgem času je »pametnejši« jesenjski odnehal in vzvratno odpeljal nazaj na Rodine. Potniki so sicer uživali v nevsakdanji situaciji, na kosi so pa le prišli s polurno zamudo.

Splošno mnenje je bilo, da bi moral iti nazaj transturistov avtobus, ker je imel bližje, baje pa se ta šofer tudi sicer nerad poslužil vzvratne vožnje, ker je ne obvlada. Verjetno — so menili potniki — je pri šoferskem tečaju »šprical« ure, ko so se učili vožnjo nazaj.

M. G.

Priprave za praznovanje dneva žena

Po sklepu IO sindikata železarn Jesenice bomo letos organizirali centralno proslavo na dan žena. Komisija za kulturno prosvetno delo pri izvršnem odboru že pripravlja program za kulturni večer, ki bo 7. marca v Titovem domu. Kulturni program bodo izvajali učenci osnovne šole Prežihov Voranc, gojenci glasbene šole in pevski zbor Jeklar.

Za centralno proslavo smo se odločili iz dveh razlogov. Prvi in najbolj važen je v tem, da smo do sedaj prepustili posameznim delovnim enotam, da so počastitev dneva žena organizirali vsak po svoje, kakor so pač vedeli in znali ter kolikor so imeli na razpolago denarja. V glavnem so se zadovoljili s pogostitvijo v gostinskih lokalih, kjer so zaposlene žene pogostili, niso jim pa nudili nobenega kulturnega razvedrila. V nekaterih delovnih enotah pa še tega niso napravili.

Drugi razlog pa je v tem, da nudimo našim kulturnim institucijam možnost, da pokažejo širšemu krogu svoje delovanje.

Namerno smo v izvajanje programa vključili učence osnovne in glasbene šole, da bodo svojim mamicam pokazali kaj znajo, s tem bomo tudi pri otrocih še bolj utrdili tradicijo in pa pomen praznika naše delovne žene. Komisija pri izvršnem odboru meni, da bo centralno organizirana proslava pri ženah dobila ugoden odmev in, da se bodo proslave tudi udeležile. Seveda pa centralno organizirana proslava ne prepušča sindikalnim odborom, da zaposlene žene še posebej obdario v samih delovnih enotah po svojih možnostih.

Program in čas proslave bodo dobile vse zaposlene žene s čestitko in vabilom.

Predsednik komisije
Stane Torkar

Iz občinske problematike

V petek je bila skupna seja sveta za gospodarstvo in sveta za družbeni plan in finance pri Skupščini občine Jesenice. Na dnevnem redu je bila razprava o odprtem pismu slovenskih železarjev oziroma o ekonomskem položaju železarne Jesenice. Omenjeno pismo so osnovne organizacije sindikata železarne na Jesenicah, v Ravnah in Storah koncem januarja poslale republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. Na seji je o vzrokih in namenu pisma govoril Srečko Mlinarič, medtem ko je o ekonomskem položaju železarne Jesenice pojasnjeval dipl. inž. Ivan Arzenšek. Navzoči so se povsem strinjali z vsebino pisma. Sklenili so, da naj bi ustrezni material pripravili tudi za sejo skupščine občine, ki naj bi tudi sicer podpirala prizadevanja železarskega kolektiva za ureditev stanja. Imenovali so posebno komisijo, sestavljeno iz predsednikov sveta za gospodarstvo in sveta za družbeni plan in finance, obeh podpredsednikov

Skupščine občine Jesenice, načelnika oddelka za gospodarstvo in predsednika sindikalne organizacije Železarne. Komisija naj bi proučila možnosti, kaj bi lahko skupščina občine pomagala pri tem oz. katere obveznosti železarne bi lahko odpisali oz. odgodili za poznejši čas. O predlogu naj bi odborniki razpravljali na seji skupščine, sklicane za petek, 28. februarja.

Občinski sindikalni svet Jesenice je pred časom sklenil organizirati dvodnevne seminarje za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij. Prvi tak seminar se je začel v ponedeljek 24. februarja v hotelu Špik v Gozd Martuljku za predstavnike sindikalnih organizacij v industriji, gradbeništvu ter prometu in vezah. V sredo se je začel seminar za storitveno dejavnost, v petek pa predvidoma še za družbeno dejavnost. O vlogi in organiziranosti sindikatov je govoril Stefan Rodi, o vlogi in nalogah sindikalnih organizacij

v delovnih organizacijah so govorili Aleksander Kovač, Bogo Frištik in Janko Burnik, o samoupravljanju in sindikatih Ludvik Kejžar in Jože Gazvoda, o družbenem in samoupravnem dogovarjanju na področju družbenih dejavnosti Janko Burnik, o delitvi dohodka in nagrajevanju Milan Hrast, o pravih sindikalnih organizacij ter o programu sindikalnih organizacij Sandi Kotnik, o splošnih aktih in delovni zakonodaji ter o zaščitni vlogi sindikatov Slavko Osredkar, o vodenju sestankov pa je govoril Mihael Cenc. Predavanja na seminarjih so bila prilagojena nalogam sindikalnih organizacij, posameznikom pa naj bi olajšali opravljanje dolžnosti.

V torek je bila seja občinskega odbora Rdečega križa na Jesenicah, na katerih so razpravljali o programu dela za letošnje leto. Predvsem naj bi program obsegal zdravstveno vzgojno delovanje, kot so tečaji za prvo pomoč in druga zdravstveno vzgojna predavanja, pogovarjali so se o ustanovitvi ekip za prvo pomoč, izvedli naj bi še več tečajev za nego bolnika na domu.

Na seji je bilo podano tudi poročilo o lanskeletni krvodajalski akciji v naši občini. Predvideno je bilo, da naj bi se akcije udeležilo 1250 krvodajalcev, dejansko pa je kri dalo 1291 občanov, pri čemer se je treba v prvi vrsti zahvaliti velikemu razumevanju vodstva in kolektiva Železarne.

L. T.

Naša obramba — revija za vse

Januarska prva številka revije Naša obramba, ki bo po prenehanju Vojaškega informatorja izhajala enkrat mesečno, je s svojo pestrostjo in zanimivostjo ter izredno bogato in estetsko opremljenostjo prijetno presenetila vse, še tako zahtevne bralce revialnega tiska. Novo revijo izdajata republiški sekretariat za narodno obrambo SR Slovenije in komisija za rezervne oficirje in podoficirje pri republiškem odboru ZZZ NOV Slovenije. V uvodu poudarjata, da bo nova revija v veliko pomoč rezervnim oficirjem in podoficirjem pri strokovnem usposabljanju v obsegu, ki ga zanje predpisuje novi zakon o narodni obrambi. Razen tega pa bo revija v smislu naše vojne doktrine, ki je sestavljena iz operativne vojske, teritorialne obrambe in raznih drugih vrst in oblik splošnega ljudskega odpora, utrla pot tudi v slovenske družine, ker ima v narodni obrambi svoje mesto vsak odrasel občan, moški ali ženska.

Že prva številka dokazuje, da bo v reviji našel hvaležno branje vsakdo, tudi mladi bralci. Naj omenimo samo nekaj sestavkov iz prve številke. Uspešna vaja civilne zaštite v Kranju, o Sredozemlju in Bližnjem vzhodu v začetku leta 1969, Pri komandosih, ki vznemirjajo Izrael, nadalje sestavke o vojaških paktih in aranžmajih, o odporniških gibanjih v svetu, o peti koloni, o taktiki sovjetskih partizanov, o delu gestapovcev v naših vojaških enotah in bolnišnicah, o ofenzivi južnovietnamskih osvobodilnih sil, o novjšem ameriškem pehotnem orožju, ki ga uporabljajo v Južnem Vietnamu, o univerzalnih letalih, o japonski obveščevalni službi v ZDA med drugo svetovno vojno, o okupacijskem sistemu v Sloveniji, slovenske brigade proti oboroženemu belogardizmu, o poletih na luno, o nemškem napadu na SZ in več krajših zapisov in fotografij iz vojaške tehnike in znanosti. Revija je bogato ilustriрана in ima poleg barvnih slik na platnicah in številnih črno-belih slik tudi več zelo uspešnih barvnih ilustracij.

Letna naročnina za revijo znaša 15 N din in bo ob letu, vezana v knjigo, zelo obogatila tudi vašo knjižnico. Ko boste prebrali prvo številko, boste zaradi njene pestrosti, zanimivosti in vzgojnosti postali tudi njen reden naročnik.

Zapojte z nami

Kmalu bo minilo leto dni, odkar je začel z delom ženski pevski zbor pod vodstvom prof. Milka Škoberneta. Nekaj mesecev pozneje je bil ustanovljen tudi moški zbor, ki ga sestavljajo pevci iz Žirovnice, Javornika in Jesenic. Tudi v ženskem zboru so pevke iz teh krajev, nekaj pa tudi s Hrušice.

Kljub temu, da je krajevna oddaljenost razmeroma velika, pa smo z dosedanjim udeležbo na pevskih vajah zadovoljni, vseeno pa pogrešamo novih pevcev, zlasti tistih, ki so v prejšnjih letih aktivno sodelovali v komornem zboru pri jeseniški Svobodi, v moškem in mešanem pevskem zboru na Javorniku, na Hrušici in v Žirovnici. Sicer je res, da so ljubitelji petja pravilno razumeli namen organizatorjev, ki so se in se še vedno trudijo, da bi na Jesenicah končno imeli kvaliteten pevski zbor, ki bi lahko predstavil železarske Jesenice s slovensko narodno, partizansko in umetno pesmijo ne le doma, ampak tudi drugod. Prepričani smo, da je med mladimi iz vseh navedenih krajev dovolj takih, ki imajo posluh za lepo petje in sodelovanje v kvalitetnem pevskem zboru, pa kljub temu še vedno ne najdejo poti do našega pevskega zbora. Vabilo z naslovom »Zapojte z nami« je namenjeno prav njim in seveda vsem tistim, ki so pred vojno, pa tudi po drugi

svetovni vojni v različnih pevskih zborih nabrali dosti izkušenj in jih lahko smatramo še vedno za kvalitetne pevce. Ni več vprašanje, bo ali ne bo naša akcija uspela, kajti led je prebit. Zdaj gre le še za vprašanje, kako naše vrste pomnožiti in ustvariti pevski zbor, ki bo dostojno in v vsakem pogledu tako v množičnem kakor tudi glede kvalitete izvajane pesmi nadaljeval bogato tradicijo na področju zborovskega petja.

Z veseljem bomo torej pozdravili sleherno pevko in pevca, ki se nam bo pridružil in vestno ter požrtvovalno sodeloval pri pripravah na celovečerni koncert, pa tudi na številne druge pevske prireditve doma in drugod na Slovenskem, pa tudi v zamejstvu. Pevske vaje ženskega zbora so v prostorih glasbene šole na Jesenicah vsak ponedeljek ob 19. uri, moškega pa na Javorniku v novem kulturnem domu vsak četrtek ob istem času. Vodstvo moškega, ženskega in mešanega pevskega zbora se bo potrudilo, da bo sproti reševalo vsa morebitna vprašanja oziroma probleme, ki bi ovirali mlade in starejše ljubitelje petja, ki so se odločili, da se nam pridružijo. Vsestransko pomoč pa pričakujemo tudi od družbenopolitičnih organizacij, zlasti pa od ZM.

Jeseniški ženski, moški in mešani zbor.

O nadaljnjem razvoju muzejske dejavnosti na Jesenicah

Pred tednom je bil na sedanju družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah razgovor o nadaljnjem razvoju oddelka NOB in delavsko gibanje pri tehničnem muzeju Železarne. Zaradi uresnitve oziroma premajhne površine prostorov v graščini na Stari Savi, glede na množico zbranih eksponatov, nastaja problem dodatnih prostorov, kjer naj bi uredili stalne razstavne zbirke s tematiko delavskega gibanja in NOB. Iznešena je bila misel, da bi se oddelk za delavsko gibanje in NOB razširil v Kosovo graščino, kjer bi bila nujna večja adaptacija, ki bi se sicer lahko izvajala postopno, vendar bi poleg adaptacije nastali še dodatni stroški za opremo in vzdrževanje. Ker pa je v programu tudi postopna ureditev še preostalih traktov v graščini na Stari Savi, kjer bi večje prostore dobil tudi oddelk za delavsko gibanje in NOB, so bili navzoči mnenja, da bi bilo bolj smotno, če bi se vsa sredstva in prizadevanja usmerila v to, da se postopno uredi in opremlja vsa graščina na Stari Savi, kjer bi tehničnemu muzeju manjkala prostorov.

V razgovoru so se tudi mnogo bolj navduševali za to, da se v prihodnosti, seveda ko bodo materialne možnosti, zgradi moderen razstaveni paviljon, ki bo lahko služil tako za umetnostne kot zgodovinsko dokumentarne in druge razstave.

Predsednik Skupščine občine Jesenice France Zvan, ki je tudi sodeloval v razgovorih, je poudaril, da ne odklanjajo takih in podobnih iniciativ, vendar pa se moramo pri vsakem takem predlogu soočiti s tem, kakšne materialne obveznosti zahteva taka pobuda in koliko smo te zamisli ob konkretni finančni situaciji v občini sposobni realizirati. Predobro se zavedamo, je nadaljeval predsednik, da so že jasno formirane zahteve za nadaljnja vlaganja na področju kulturno-prosvetne in športne dejavnosti. Tako so pred nami jasno postavljene naloge: dokončna ureditev Finžgarjeve rojstne hiše, izgotovitev kulturnega doma na Javorniku, centralna kurjava v stavbi gledališča Tone Čufar, izkopavanje zimskih najlbišč v Martah, oziroma Žirovnici, ureditev mladinskega kluba, izgradnja hokejske hale, novogradnja kina na Plavžu, gradnja razstavnega paviljona na Jesenicah in kulturnega centra v Kranjski gori. Za vse navedene naloge oziroma dela, akcije poprečno tečejo že sedem let in pol.

Navzoči so bili mnenja, da je potrebno pobudo občinskega odbora ZZZ NOV, da tudi sami prispevajo z zbiranjem denarja za razširitev oddelka za delavsko gibanje in NOB, tudi naprej negovati in jo razširiti, vendar pa bi bilo bolj smotno, da se ves denar, namenjen za to, usmeri v en objekt.

Razgovora, ki je bil na pobudo občinskega odbora ZZZ NOV Jesenice, so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine in predstavnikov skupščine občine, udeležili tudi nekateri kulturni in družbeni delavci občine. Vsekakor je to ena izmed zelo pametnih oblik družbenega dogovarjanja o določenem vprašanju, da se o njem dobi kar najbolj objektivno mnenje in stališče ter da se izogne vsem ekstremnim stališčem o določenem vprašanju.

Izredna in edinstvena zamisel

Pri odboru za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovčah deluje tudi uredniški odbor za izdajo posebne publikacije o gorenjskem PARNASU, oziroma boljše rečeno neke vrste vodiča po krajih z bogatimi kulturno-umetnostnimi in zgodovinskimi spomeniki ter spomeniki NOB na Gorenjskem. Knjižica, ki naj bi izšla že letos, to je ob otvoritvi prenovljene in urejene Finžgarjeve rojstne hiše kot muzeja, naj bi bila razdeljena na več delov, ki bodo predstavili jeseniško in radovljiško občino kot izredno pomemben kulturno-zgodovinski bazen.

V prvem delu naj bi bili iz zgodovinsko narodopisnega vidika predstavljeni vsi kraji od Begunj oziroma Drage, prek Rodin, Breznice in Zablaznice do Doslovč in Vrbe. Ti zapisi o krajih naj bi predvsem vsebovali zgodovino kraja, običaje in navade, dalje zgodovinske, kulturne in umetnostne spomenike ter spomenike NOB in prirodne zanimivosti. V posebnem poglavju bodo obravnavani vsi veliki možje, ki so bili rojeni na tem območju od Prešerna, Finžgarja, Copa, Jalna, Janša in Zupana do Knaflja. Predstavljeni pa bodo tudi vsi kulturno zgodovinski in umetnostni spomeniki na tem območju ter posebej spomeniki NOB.

V knjižici bodo po abecednem redu in v leksikografskem smislu predstavljeni tudi vsi ostali pomembni kraji jeseniške in radovljiške občine od Rateč do Krobe in Bohinja, s svojimi kulturno-zgodovinskimi, umetnostnimi ter tehničnimi spomeniki in spomeniki NOB ter naravnimi lepotami in posebnostmi. Posebno izdelan zemljevid naj bi izletniku ali turistu pomagal, da bo lažje in v najkrajšem času lahko obiskal čim več krajev, ki ga zaradi svo-

jih osebnih nagnjenj in interesov zanimajo. V posebnem delu pa bodo navedeni tudi vsi gostinsko-turistični objekti oziroma lokali, kjer bo lahko izletnik dobil nadaljnje informacije ali gostinsko-turistične usluge.

Nekaj podobnih projektov ali kulturno-zgodovinskih vodičev v Sloveniji že imamo, vendar so vsi ti vodiči, kolikor jih poznamo, omejeni le na določen kraj, ali celo na določen objekt. To bo pravzaprav prvi kulturno-zgodovinski in umetnostni vodič, ki bo zajemal širše območje, ki je geografsko zelo zaključeno in komunikacijsko dobro povezano ter na relativno majhnem območju.

V odboru za izdajo tega priročnika ali vodiča ravno zato pričakujejo, da bodo izdajo podprle tudi vse turistične organizacije in gostinsko-turistična podjetja na tem območju, kakor tudi obe skupščini. Ob tej izredno koristni in edinstveni zamisli, ki se je porodila v odboru za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše, bi morali imeti pred očmi tudi to, da je to območje turistično zelo frekventno in da je med množico turistov in izletnikov tudi mnogo takih, ki jih prav področje, ki ga bo knjižica obravnavala, še posebej zanima.

ZA ODKUP IN UREDITEV FINŽGARJEVE ROJSTNE HIŠE SO PRISPEVALI:

Sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti SR Slovenije — 2.000.—; osnovna šola Majde Vrhovnik, Ljubljana — 513.00; osnovna šola Tone Čufar Maribor — 500.00 N din.

Do 26/2-1969 je bilo zbranih skupno 87.691.25 N din. Za prispevke se iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun: 5153-679-2135 ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE, sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše.

Republiški kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije

Za 27. in 28. marca t. l. je sklican v Ljubljani V. kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Skoraj enoletna zamuda kongresa bo v tem dinamičnem času verjetno samo koristila popolnejši in vsestranski obravnavi kulturne podobe Slovenije in njene vloge v jugoslovanskem, evropskem in v svetovnem prostoru.

Te dni so občinske organizacije zveze že dobile tudi prvo gradivo za kongres in navodila za volitev delegatov. Iz naše občine se bodo kongresa udeležili vsi člani republiškega sveta in dva delegata, ki ju bo volila občinska konferenca Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine v prvi polovici marca.

V zvezi s tem je bilo predsedstvo občinske zveze na zadnji seji mnenja, da bi se vsi občni zbori Svobod in kulturnih društev v občini izvajali po kongresu, ko bo s kongresno resolucijo podana orientacija bodočega usmerjanja in prizadevanja na področju kulture. O kongresnem gradivu pa bo tekla razprava na že omenjeni občinski konferenci in na področnih posvetovanjih, ki bodo sklicani v predkongresnem obdobju.

Po vseh dosedanjih pripra-

vah sodeč mora republiški kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije pomeniti pomembno prelom-

nico v nadaljnjih kulturnih prizadevanjih in snovanjih ter dati novih spodbud za delo društev.

AMATERSKO GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« JESENICE

RAZPISUJE

GLEDALIŠKI ABONMA ZA LETO 1969

Gledališče bo v letu 1969 uprizorilo šest dramskih del izbranih iz sledečega okvirnega repertoarja:

- B. Brecht: DOBRI ČLOVEK IZ SEČUANA (igra)
- J. Tomažič: LEPA VIDA (ljudska igra)
- A. Christie: DESET ZAMORČKOV (krim. drama)
- I. Vojnovič: EKVINOKCIJ (drama)
- C. Goldoni: PREBRISANA VDOVA (komedija)
- T. Rattigan: GLOBOKO SINJE MORJE (drama)
- M. Miheličeva: DAN ŽENA (komedija)

Gledališče si pridržuje pravico do spremembe in dopolnitve navedenega repertoarja.

Razpisani so sledeči abonmaji:

RED PETEK ZVEČER in
RED NEDELJA ZVEČER

V kolikor bi bilo dovolj interesentov, bo gledališče uvedlo še kakšen dodaten red.

Cena abonmaja za šest predstav je:

I. prostor (parter od I. do X. vrste in balkon I. in II. vrsta) je ND 24,00.—

II. prostor (parter od XI. do XVI. vrste, balkon III. in IV. vrsta ter stranski balkon) cena ND 13,00.—

Abonma nudi popust na redno vstopnico in je plačljiv v dveh obrokih. Abonma je prenosljiv tudi na druge predstave, v kolikor je zadržanost na dan abonmajske predstave javljena vsaj do 12. ure.

Vpis abonmaja je vsak dan v gledališki pisarni od 8. do 12. ure najkasneje do 15. marca 1969.

Vse dosedanje abonente vljudno prosimo, da čimprej obnovijo lančni abonma, ker jim kasneje ne bomo mogli več zagotoviti željenega sedeža. Vsa pojasnila dobite v gledališki pisarni ali po telefonu št. 82-200.

Ob 100-letnici gasilstva na Slovenskem

Izpopolnitev gasilskih strojev

Z ustanavljanjem gasilskih društev je tudi naraščala želja in zahteva po izpopolnjevanju gasilskih naprav. Mnogo orodj ni bilo več priročnega in primerne za požarno obrambo. Vedno več razumnih in sposobnih ljudi je pristopalo v gasilske vrste, kjer so s ponosom uveljavljali svoje zmožnosti. Videli so, da je le z dobrim orodjem mogoče dobro intervenirati ob požaru.

Največ pozornosti so polagali brizgalnam. Težke brizgalne so zamenjali z manjšimi, ki so bile pripravnejše. Opazili pa so, da ob velikih požarih niso bili kos položaju samo s človeškimi močmi. Potrebovali so veliko ljudi, učinek pa je bil slab. Pričeli so s prvimi poizkusi, da bi

izrabili parno moč. Angleži so kot prvi izumili parno brizgalno leta 1829, v Avstriji se je uveljavila leta 1867, v Nemčiji pa leta 1876. Manjše parne brizgalne so imele enega ali dva valja, večje pa po dva ali tri. Na minuto so potisnili 1500 do 4000 litrov vode, ki so jo lahko razdelili na več cevi. Po množini potisnjene vode vidimo, da so jih lahko uporabljali le tam, kjer je bilo dovolj vode, to je ob rekah, potokih ali ob močnih vodovodih. Kljub mnenju, da se bodo udomačile, se niso, ker so bile drage in zato podeželskim društvom nedosegljive. Velika pomanjkljivost teh brizgaln je bila, da so šele po 20 minutah dobile toliko pritiska, da so lahko pričeli z gaše-

njem. Gasilski tehniki so to pomanjkljivost odpravili tako, da so izumili pripravo z ogljikovo kislino. Pritisk ogljikove kisline je deloval takoj oziroma dotlej, da se je v kotlu nabral dovolj visok tlak. Vendar tudi ti poizkusi niso dali preveč dobrih rezultatov. Sila ogljikove kisline je bila omejena na množino vode 500 do 800 litrov in na količino kisline, ki je delovala pet do šest minut. Tovarna Knaust na Dunaju in Magirus v Ulmu so uporabljale silo ogljikove kisline tudi za mehanske lestve. Dunajsko gasilstvo je leta 1901 naročilo v Knaustovi tovarni gasilno orodje s plinsko brizgalno, spojeno z mehanično vrtljivo lestvijo. Orodje je bilo dobro in je dolga leta služilo svojemu

namenu. Plinske brizgalne so uporabljali tudi kombinirano z ročnimi in parnimi brizgalnami. Vendar pa z dosežki še niso bili zadovoljni. S povečanjem uporabe električne energije so prišli na idejo, da skonstruirajo elektro motorne brizgalne. Imele so po 6 do 12 HP, potiska pa 300 do 800 litrov vode na minuto, višina curka je nihala od 28 do 45m, odvisno od debeline ročnika. Električni tok so dajali akumulatorji, katere so vozili s seboj, ali pa so se s kablom priključili na električno omrežje. Vse te brizgalne so bile dalj časa v rabi, umakniti pa so se morale bencinskim motornim brizgalnam.

Prvo bencinsko motorno brizgalno je v bivši Avstriji

izumila tovarna Rosenbauer v Linzu leta 1909. Delovala je na stotine in stotine ur v največje zadovoljstvo gasilcev. Le teža te brizgalne je bila precejšnja, okoli 3 tone, potisne sile pri 8 atmosferah je imela 600 litrov vode na minuto. Vendar so z raznimi izboljšavami teža zmanjševali, potisna sila pa je ostala nespremenjena. Po najmodernejših zakonih fizike se spreminja oblika brizgalne še danes.

Če bi gasilec Heyden danes videl gasilsko orodje in sedanjo gasilsko organizacijo, bi najbrž bolj upravičeno kakor leta 1672 dejal, da se nam ni treba bati požarov.

Glan

Polumetna sankaska proga pri Savskih jamah bo v nedeljo ponovno prizorišče sankaskih tekem slovenskih železarjev

Uspelo tekmovanje pri Savskih jamah

V počastitev 15. obletnice sankaskega kluba ŠD Jesenice je bilo v nedeljo, 23. februarja, pri Savskih jamah uspelo mednarodno sankasko tekmovanje. V odnosu na dosedanje prireditve na tej progi udeležba ni bila tako številna, skupno je nastopilo 33 enosedov in 13 dvosedov, bila pa je zato kvalitetnejša.

Poleg najboljših tekmovalcev iz Bohinja, Idrije in Jesenic so na prireditvi sodelovali tudi tekmovalci dveh najboljših klubov iz avstrijske Koroške — TVN Feld am See in ATUS Ferndorf. Ker je bilo možno 645 m dolgo progo, kljub izredni požrtvovalnosti članov kluba, glede na obilne snežne padavine in neugodne vremenske pogoje, pred samimi tekmovanjem pripraviti le v dolžini okrog 300 m, je vodstvo tekmovanja število tekov pri enosedih od dva povečalo na tri, dvosedi pa so opravili dva teka, kot je bilo to določeno z razpisom. Tekmovali so: članice, člani, mladinci in dvosedi.

Pri članicah je od petih prijavljenih nastopila samo članica Jesenic Sonja Kavčič in je bila tako brez konkurence. Pri članih pa je že prvi tek pokazal, da je konkurenca huda in da bo treba zmagovalca iskati med četverico Siegfried Wild — Feld am See, Julij Ulčar — Jesenice, Josef Hilgarter — Ferndorf in Viki Mencinger — Bohinj. Najboljši čas v enem teku in s tem čas dneva je dosegel Wild (TVN Feld am See) s časom 0:31,9 pred Jeseničanom Ulčarjem 0:32,0.

Pri mladincih je že po prvem teku dočel prvo mesto Peter Duschnig — Ferndorf, sledila pa sta mu Peter Roth — Ferndorf in Janez Kuhar — Bohinj, medtem ko se za ostale mladince do zadnjega ni vedelo, kakšna bo njihova končna uvrstitev, saj je bila njihova prva vožnja glede na dosežene čase prava katastrofa.

Pri dvosedi je bilo računati na prepričljivo zmago avstrijskih dvojic, kar se je tudi uresničilo. Zmagala je dvojica Wild — Hofer (Feld am See), izredno pa je presenetila mladinska dvojica Kuhar — Pikon (Bohinj), ki je zasedla tretje mesto, za kar jima gre posebno priznanje, saj je ta dosežek med tako konkurenco izreden po-

dvig. Dober je bil tudi jeseniški mladinski dvosed M. Stefelin — Jukič, ki je zasedel sedmo mesto.

Tekmovanje je potekalo brezhibno in je bilo zaključeno ob 13.30 uri z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo priznanj najboljšim. Posebno priznanje je bilo ob burnih ovacijah navzočih podeljeno tudi na republiškem prvenstvu v Bohinju poškodovani članici jeseniškega kluba Nataši Brejc, ki si je kljub gipsu do pasu ogledala to res zanimivo tekmovanje.

REZULTATI:

ČLANICE: 1. Sonja Kavčič, Jesenice, 2:10,5.

ČLANI: 1. Siegfried Wild, Feld am See, 1:38,8, 2. Julij Ulčar, Jesenice, 1:44,0, 3. Ivan Rabič, Bohinj, 1:44,9, 4. Josef Hilgarter, Ferndorf, 1:45,6, 5. Othmar Hofer, Feld am See, 1:47,7.

MLADINCI: 1. Peter Duschnig, Ferndorf, 1:45,9, 2. Peter Roth, Ferndorf, 1:48,7, 3. Marjan Stefelin, Jesenice, 1:52,1, 4. Janez Kuhar, Bohinj, 1:56,6, 5. Franci Pikon, Bohinj, 1:57,3.

DVOSEDI: 1. Wild — Hofer (Feld am See), 1:11,5, 2. Hilgarter — Sandhofer (Ferndorf), 1:15,8, 3. Kuhar — Pikon (Bohinj), 1:18,4, 4. Duschnig — Roth (Ferndorf), 1:18,7, 5. Rozman J. — Rozman C. (Bohinj), 1:19,0. J. J.

Klubsko prvenstvo kegljaškega kluba na ledu Jesenice

V sezoni 1968/69 je kegljaški klub na ledu organiziral šestkrat moštveno klubsko prvenstvo, na katerem je tekmovalo 11 moštev, ter klubsko prvenstvo za posameznike na bližanje in zbijanje. Posamezno je tekmovalo 34 članov kluba na treh igriščih.

REZULTATI — MOŠTVENO: 1. moštvo v sestavi: Drinovec, Božič, Klinar, Koblař, Sodja — skupno 67 točk; 2. moštvo: Langus D., inž. Langus D., Noč, Krek, Čufar — skupno 62 točk; 3. moštvo:

Šolarji na smučeh

Preteklo nedeljo je občinska zveza za telesno kulturo Jesenice v organizaciji smučarskega kluba Mojstrana priredila tekmovanje šolskih športnih društev v veleslalomu za prehodni pokal Joža Gregorčiča. Tekmovanje je sodilo tudi v okvir praznovanja 100 letnice železarne Jesenice.

Na dobro pripravljenih progah je skupno nastopilo 298 tekmovalcev in tekmovalk, od tega jih je bilo 22 diskvalificiranih.

Rezultati:

Tekmovalci roj. 1. 1955, 54 in 53: 1. Modrič — 42,4 — ŠSD Kr. gora, 2. Franc Kovač — 42,8 — ŠSD Žirovnica, 3. Zvone Špec — 43,1 — ŠSD P. Voranc Jesenice.

Tekmovalci roj. 1. 1956 in 1957: 1. Mirko Možina — 47,5 — ŠSD Mojstrana, 2. Marko Mlačnik — 48,8 — ŠSD Kor. Bela, 3. Ivan Flander — 49,5 — ŠSD T. Čufar Jesenice.

Tekmovalci roj. 1. 1958 in mlajši: 1. Sašo Oblak — 52,1 — ŠSD P. Voranc, 2. Černe — 53,4 — ŠSD Kr. gora, 3. Janko Legat — 54,5 — ŠSD Mojstrana.

Tekmovalke roj. 1. 1955, 54 in 53: 1. Pečar — 46,1 — ŠSD Kr. gora, 2. Ingrid Oitzel — 46,5 — ŠSD Kr. gora, 3. Zdenka Toman — 52,1 — ŠSD Žirovnica.

Tekmovalke roj. 1. 1956 in 1957: 1. Slavica Kerec — 51,5 — ŠSD P. Voranc, 2. Anica Jelen — 52,8 — ŠSD Žirovnica, 3. Plemelj — 54,6 — ŠSD Kr. gora.

Tekmovalke roj. 1. 1958 in mlajše: 1. Cuznar — 61,0 — ŠSD Kr. gora, 2. Prestor — 71,1 — ŠSD Kr. gora, 3. Mojca Pesjak — 72,1 — ŠSD P. Voranc Jesenice.

Največ tekmovalcev je bilo iz šolskega športnega društva P. Voranc 69 in iz Žirovnice 59.

V prihodnjih dneh bodo društva tekmovala tudi v tekih in skokih, društvo pa, ki bo v vseh disciplinah osvojilo največ točk, bo prejelo prehodni pokal Joža Gregorčiča. Po prvi disciplini — veleslalomu, je na prvem mestu ŠSD Kr. gora, ki ima 121,5 točke.

Z. F.

Mednarodno šolsko športno tekmovanje

Strokovni šoli železarskega izobraževalnega centra sta razpisali za 4. marca mednarodno šolsko športno tekmovanje v veleslalomu in tekih v Mojstrani. Na dosedanjih dveh srečanjih, prvo je bilo predlanskim v Planici, drugo pa lani v Trbižu (Italija), so tekmovali učenci jeseniških in trbiških šol. Letošnje tekmovanje je dobilo že širši pomen. Poleg učencev tehnične srednje, poklicne industrijske in osnovne šole Prežihov Voranc, bodo tekmovali tudi dijaki jeseniške gimnazije.

Iz Trbiža pridejo učenci Scuole Media, I. P. S. in Liceo Scientifico ter iz Beljaka prvič učenci tamkajšnjih srednjih šol. Razširjenega tekmovanja učencev obmejnih mest Jesenice, Trbiž in Beljak, ki bo pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Jesenice, se bodo udeležili poleg predstavnikov šolstva vseh treh obmejnih mest tudi predsedniki, oz. župani.

Učenci in učenke do 15 let bodo tekmovali v tekih na 4 km, učenci in učenke do 17 let na 6 km in učenci in učenke stari nad 17 let na progi dolgi 8 km. V veleslalomu se bodo pomerili vsi na isti progi, ki bo dolga ca 1000 m in bo imela ca 30 vratic. Medtem ko bo potekalo tekmovanje v Mojstrani s pričetkom ob 10. uri, bo objava rezultatov in razdelitev pokalov, medalj in diplom v hotelu Špik v Martuljku. Po dosedanjih prijavah bo tekmovalo skupaj okoli 150 učencev in učenk, oz. po 50 iz vsakega obmejnega mesta.

To bo vsekakor manifestacija mladih športnikov, učencev srednjih šol Jesenic, Trbiža in Beljaka, ki bo predstavljala lep doprinos k sodelovanju med prosvetnimi delavci in učenci. Tradicionalno mednarodno šolsko športno tekmovanje v veleslalomu in tekih bo iz leta v leto več prispevalo k strokovnemu, športnemu, tovariškemu in končno tudi k političnemu sodelovanju prosvetnih delavcev in učencev treh obmejnih mest. Tretjemu mednarodnemu šolskemu športnemu tekmovanju, ki ga organizirata letos strokovni šoli ŽIC Jesenice, bo sledilo četrto, tj. prihodnje v Beljaku pod pokroviteljstvom tamkajšnjega župana, nato pa zopet izmenoma v Trbižu in na Jesenicah.

U.

XIII. mednarodni turnir v kegljanju na ledu na Jesenicah

V nedeljo, 23. t. m. je organiziral jeseniški kegljaški klub na ledu na umetnem drsališču Podmežakljo tradicionalni XIII. mednarodni turnir v kegljanju, na ledu za prehodni pokal mesta Jesenic. Na turnirju, ki je trajal sedem ur, je tekmovalo 19 moštev iz Avstrije, Italije, Zahodne Nemčije in prvič tekmovalci iz čeških Budjovci ter klubi iz Slovenije.

REZULTATI: 1. Jesenice 27 točk, količnik 2.180 (v sesta-

vi: Zbontar, Likovič, Koprivec, Bokan, Hafner), 2. ESV Lerche - Celovec 27 točk, količnik 2.120, 3. ESV Hartberg (Avstrija) 26 točk, 4. FF Velden (Avstrija) 25 točk, 5. Jesenice - moštvo Drinovec, 24 točk, 6. Jesenice - moštvo Hudrič, 23 točk, 7. TSV Regen (Zahodna Nemčija) 22 točk, količnik 1.385, 8. Bled 22 točk, količnik 1.072, 9. EV Moosburg 21 točk, 10. SGF Sava 18 točk itd.

D. E.

Drsalni klub Jesenice priredi v nedeljo 2. marca ob 16. uri na umetnem drsališču Podmežakljo

Drsalno revijo

Na reviji bodo sodelovali umetnostni drsalci iz Zagreba, Ljubljane in Jesenic.

Vabi
Odbor DK Jesenice

24. državno prvenstvo v alpskih disciplinah

Vreme letošnje zime ni naklonjeno smučarskim prireditvam. Dež in sneg sta spremljala tudi 24. državno prvenstvo v alpskih disciplinah za člane in članice, ki je bilo v Kranjski gori od 18. II. do 22. II. 1969. Tekmovanje je bilo poverjeno SD Jesenice.

Novozapadli sneg ni mogel obvladati niti teptalni stroj, kaj šele peščica požrtvovalnih ljudi. Do non-stop treninga je bila proga pripravljena ravno toliko, da se je izvedel. Vse popoldne so pomagali tudi nekateri jeseniški tekmovalci z Jakopičem in Klinarjem na čelu in zvečer pred tekmo, je bila sama proga dobro pripravljena. Na seji, večer pred tekmo so bili vsi predstavniki, ob prisotnosti delegata smučarske zveze Jugoslavije in tekmovalne žirije opozorjeni na vremenske pogoje. Sklep je bil, da bo uro pred pričetkom smuka sestanek vseh predstavnikov klubov in žirije na srednji postaji sedežnice in takrat naj se odloči, ali se tekma v smuku izvede ali ne.

Glede varnosti proge so bile dane na seji pred tekmo nekatere pripombe glede označitve proge in valovitosti terena na poedinih mestih. Vsem pripombam je organizator ustregel.

Sklep sestanka predvidene za uro pred tekmo, je bil, da se smuk izvede.

Člani so startali na 1700m dolgi progi z 9 kontrolnimi vrati, ženska proga pa je bila krajša in je imela 12 vrat.

Rezultati — članice: 1. Milena Pirnat SK Branik 1,25,3, 2. Romana Lakota SD Jesenice 1,27,3, 3. Mojca Magušar SK Enotnost 1,35,2, 4. Alenka Mlejnik SK Transturnist 1,39,7, 5. Maja Benič SK Mladost Zagreb 1,42,7, 6. Milena Dragan SD Jesenice 1,47,7, 7. Metka Bem SD Radovljica 1,49,3.

Nastopilo je 17 tekmovalk, uvrščenih pa je le 9. Glavni favorit pri ženskah je bila Vida Tevž, a je preveč in nepotrebno tvegala. Padla je in si zapravila skoraj gotovo prvo mesto v kombinaciji.

Rezultati — člani: 1. Blaž Jakopič 1,17,5, 2. Mirko Klinar 1,19,0, 3. Peter Lakota 1,19,6, 4. Miran Gašperšič 1,20,0, (vsi SD Jesenice) 5. Oto Pustoslemšek TVD Mežica 1,23,4, 6. Andrej Ponikvar 1,24,3, 7. Jami Pogačnik 1,25,1, 8. Boris Pesjak 1,25,2, 9. Franc Leskošek 1,27,0, (vsi SD Jesenice) 10. Andrej Soklič TVD Tržič 1,27,1, 11. Lado Stare 1,27,2, 12. Jože Svetina 1,27,4, 13. Janez Šmitek 1,27,6 (vsi SD Jesenice).

Nastopilo je 69 tekmovalcev na cilj pa jih je prišlo le 30. Tekmovalci so progo pred tekmo prevozili le enkrat v celoti in to na non-stop treningu. To pa je za to tekmovalno stezo odločno premalo. Dež, mehak sneg in megla sta naredila svoje, po-

leg tega pa so številni tekmovalci sploh prvič startali v smuku v tej sezoni. Posledica so bile diskvalifikacije Andreja Klinarja in Židana ter številni hudi padci dobrih tekmovalcev in seveda še bolj slabših. V sneg so morali: Zmitek, Marolt, Aleš, Bedrač, Svet in še številni drugi. Tragično se je tekmovalje končalo za mladega Mariborčana Dušana Karničnika, ki je preminil v jeseniški bolnici za posledicami hudega padca na smuku tri dni kasneje.

V petek, 23. II. so člani in članice tekmovali v slalomu. Prvi tek je postavil Ciril Prašek z 72 vrati, drugega pa Magušar Marjan, zvezni trener, z 67 vrati. Dekleta so startale na nekoliko krajših progah. Prijavljenih je bilo 16 tekmovalk in 75 tekmovalcev. Uvrstilo pa se je 12 tekmovalk in 26 tekmovalcev. Že ti podatki pričajo, da so bili tekmovalni pogoji težki, sneg je bil mehak in so že po nekaj startnih številkah med vrati nastale velike luknje, ki so bile usodne za številne tekmovalke.

Rezultati — članice: 1. Vida Tevž SK Fužinar 107,4, 2. Milena Pirnat SK Branik 117,7, 3. Mojca Magušar SK Enotnost 120,1, 4. Eti Kurnik TVD Tržič 120,7, 5. Romana Lakota SD Jesenice 122,9, 6. Metka Bem SD Radovljica 130,7, 7. Maja Savor Mladost Zagreb 138,9, 8. Marija Ahačič TVD Tržič 139,4, 9. Milena Dragan SD Jesenice 148,8, 10. Ubavka Gašič SSK 172,5.

Rezultati — člani: 1. Peter Lakota SD Jesenice 117,7, 2. Andrej Klinar SD Jesenice 121,0, 3. Jože Gazvoda SK Branik 122,0, 4. Andrej Ponikvar SD Jesenice 125,5, 5. Jože Svetina SD Jesenice 126,1, 6. Andrej Soklič TVD Tržič 126,2, 7. Oto Pustoslemšek TVD Mežica 129,2, 8. Boris Pesjak SD Jesenice 129,2, 9. Gorazd Bedrač SK Branik 130,1, 10. Marko Židan SD Jesenice 131,1, 13. Franc Leskošek SD Jesenice 135,4, 15. Janez Šmitek SD Jesenice 136,7.

Obe progi sta bili zelo dolgi in sta imeli nekaj težavnih mest. Jeseničani so zopet odlično tekmovali. Nesporno je, da pomenijo jeseniški tekmovalci še vedno vrh jugoslovanskega smučanja. Le nekaterim posameznikom iz drugih klubov se posreči prodreti med najboljše. Kar pet tekmovalcev SD Jesenice je med prvimi desetim. Žal so nekateri dobri tekmovalci padli in si zapravili plama. Na istem mestu sta že v prvem teku padla Gašperšič in Mirko Klinar, Marolt je padel nekaj vrat pred ciljem drugega teka, Zmitek zaradi poškodbe s smuka sploh ni startal, prav tako ni startal Aleš. Z visokimi številkami Stare, Varl in Pogačnik niso mogli na težavni progi opraviti ničesar, padli so in od-

stopili, kot še številni drugi tekmovalci.

Še nekaj besed o prvenstvu samem. Organizacijo prvenstva je smučarska zveza poverila SD Jesenice, ki je prireditev v okviru danih možnosti pač skušal narediti čimbolje. Nepredvidene okolnosti so bile povod za to, da tekmovalje ni izvedeno tako, kot so bile doslej tekme v organizaciji jeseničanov. Vreme je gotovo osnovni razlog. Drugo je vprašanje sodelavcev za pripravo prog. Dogovor je bil, da smučarski klub Kranjska gora skrbi za progo. Jeseničani so pomagali, kar se je dalo še urediti, bilo je pa premalo. Smučarsko društvo je porabilo odobrene dopuste v Železnari, pretežni del za državne reprezentante, za priprave teh in za tekme. Okoli 80% dopustov je šlo v ta namen, za dejavnost društva je ostalo premalo. Če bi bilo vreme primerno, kot je bilo zadnji dan pri veleslalomu, bi bilo verjetno vse v redu in vse drugače, potem ne bi bilo očitkov. Težkim pogojem zaradi mokrega snega poprečen jugoslovanski tekmovalac ni bil kos. Pogoj za pravico starta je pa imel vsakdo, ki je imel iz pretečene sezone 4 kvalitetni razred ali je v letošnji sezoni dosegel 6 kvalitetni razred v katerikoli zvrsti alpskega smučanja.

Letos v Sloveniji ni bilo izvedeno niti eno tekmovalje v smuku. Smatram, da bi smel na državnem prvenstvu na start v vsaki zvrsti samo tekmovalac, ki je dosegel že predhodno ustrezno kvaliteto.

Iz letošnjega prvenstva se lahko marsikaj naučimo. Prvič, proge morajo ustrezati kvaliteti jugoslovanskih smučarjev. Državno prvenstvo ne sme in ne more biti tam, kjer lahko vozijo le najboljše, ki jim je omogočen trening in številne tekme v tujini.

Državno prvenstvo bi moralo organizirati smučarska zveza Jugoslavije, republiško prvenstvo pa republiška zveza in ga v celoti financirati. To tekmovalje bi moralo biti na isti ravni kot FIS prireditve ali Planica.

Državno prvenstvo bi smelo biti šele potem, ko je izveden pretežni del kategorizacijskih tekem in obvezno tudi republiška prvenstva v vseh zvrsteh. Brez ozira na pripadnost po republikah, bi smeli na start samo tisti, ki imajo ustrezno kvaliteto.

Z mladimi smučarji je treba delati bolj načrtno. Konkurenca za vstop v reprezentanco je sedaj večja, kot pa je bila pred leti. Vendar žal še vedno opažamo, da tekmovalci v reprezentanco težko pridejo, prav lahko pa hitro spet izgubijo na veljavi in to zaradi enega ali dveh neuspehov. Pri nas se vsak bo-

(nadalj. na zadnji strani)

OPOZORILO STANOVALCEM V SAMSKIH DOMOVH IN DELAVSKEM DOMU PRI JELENU

I.

Ponovno opozarjamo stanovalce v samskih domovih železarne Jesenice posebno tiste, pri katerih se kljub opozorilu, ki je bilo objavljeno v Železaru, dne 25. oktobra 1968, ugotavlja uporaba električnih kuharikov ali pečic, da ni dovoljeno po določilih hišnega reda v teh stanovanjskih prostorih uporabljati električne kuharike, ali pečice.

Obstaja možnost požarov in poškodba sobnega inventarja. Da ne bi prišlo do nepotrebnih poškodb ali žrtev, slednjič prosimo stanovalce v samskih domovih železarne Jesenice, da do 10. marca 1969 odstranijo električne kuharike in pečice.

Vsi stanovalci v samskih domovih železarne Jesenice morajo strogo spoštovati obstoječi hišni red za samske domove in samske sobe železarne Jesenice, ki v čl. 7 točka 12 pravi:

»Stanovalcem ni dovoljeno v stanovanjskem prostoru samskega doma ali naselja delati lastne električne vode, uporabljati električne kuharike, pečice, ipd.«

Železarna Jesenice — gostinska enota Železar ne bo priznavala nikakršnih intervencij v zvezi z gornjim javnim opozorilom, temveč bo stanovalca, ki bo po tem roku še kršil to opozorilo prijavila pristojnemu organu za prekrške oz. takemu stanovalcu odpovedala pravico bivanja v samskem domu, naselju ali družinskem stanovanju pri Jelenju.

II.

Stanovalce v samskih domovih obveščamo, da smo uvedli delovne dneve za sprejem in razgovore s strankami in sicer:

1. samsko naselje Straža in samski dom Slov. Javornik — vsak torek od 9.—12. ure in vsako sredo od 12.—16. ure.

2. samski domovi na Jesenicah in Plavžu — vsak torek od 9.—12. ure dopoldne in vsako sredo 12.—16. ure popoldne.

Delovni čas za sprejemanje strank velja do reorganizacije delovnih mest za upravnike.

Stanovalce vabimo, da po svojih vprašanjih prihajajo v pisarno upravnikov v delovnih dneh in času, ki je določen.

III.

V zvezi z ODLOKOM o komunalnem redu na območju občine Jesenice, katerega je sprejela skupščina občine Jesenice na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti, dne 26. 2. 1968, poslednjič pozivamo vse stanovalce v samskih domovih in naselju, kakor stanovalce v Delavskem domu pri Jelenju, da takoj a najkasneje do 10. marca 1969 odstranijo vse lesene provizorije in rotarnice, ki so si jih samovoljno postavili brez predhodnega dovoljenja za gojenje perutnine, malih živalic, za shrambo motornih koles, itd.

Odgovorni uslužbenci za upravljanje s tovrstnimi stanovanjskimi objekti, so po svoji dolžnosti in samostojni delovni pravici po preteku postavljenih rokov dolžni dosledno ukrepati po točki I. in III. tega javno objavljenega opozorila ob uporabi hišnega reda, ki ga je sprejel delavski svet železarne Jesenice, dne 28. 12. 1967.

ŽELEZARNA JESENICE
UPRAVA
GOSTINSKE ENOTE ŽELEZAR

Naši smučarji v Trbižu

V nedeljo, 19. t. m. je bilo v Trbižu tradicionalno tekmovalje v veleslalomu za pokal Oscarja Meneghinija. Obenem velja tekmovalje tudi kot troboj: Slovenija, Koroška Furlanija in Julijska Krajina. Ekipo Slovenije so zastopali: Mirko Klinar, Milan Morolt in Andrej Ponikvar z Jesenic ter Drago Leben iz Kranja.

Proga je bila dolga 1800 m z 62 vrati in je imela 380 metrov višinske razlike. Nastopilo je 122 tekmovalcev, uvr-

stilo pa se jih je 61. Proga je bila težka in mehka zaradi obilice snežnih padavin. Naši smučarji so se tudi tokrat odrezali in že drugo leto zapored zmagali kot ekipa.

Rezultati:

1. Nochler - 2:05,2/10 Moena, 2. Reiner - 2:06,4 Moena, 3. Klinar - 2:07,8, Slovenija, 4. Frullani - 2:07,8, Moena, 5. Ponikvar - 2:10,5, Slovenija, 6. Marolt - 2:11,1, Slovenija, 7. De Stefani - 2:11,4, Udine. Leben je zgrešil vrata in bil diskvalificiran. Mabó

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

1. in 2. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - I. del, v režiji Sergeja Bondarčuka, v glavni vlogi Ljudmila Savaljeva, ob 17. in 20. uri.

3. marca amer. barvni CS film GOSPODAR HAVAJEV, v režiji Gaja Grima, v glavni vlogi Charlton Heston, ob 17. in 19. uri.

4. in 5. marca nem. šp. barvni CS film ZLATA BOGINJA RIO BENA, v režiji Eugena Martina, v glavni vlogi Pierre Brice, ob 17. in 19. uri.

6. marca amer. film TRIJE VOJNI TOVARIŠI, v režiji F. Barzage, v glavni vlogi Robert Taylor, ob 17. in 19. uri.

7. marca jugosl. film OPERACIJA BEOGRAD, v režiji Žike Mitrovića, v glavni vlogi Bata Živojinović in Dušan Bulajić, ob 17. in 19. uri.

8. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - II. del, ob 7. in 20. uri.

Kino PLAVZ

1. in 2. marca nem. šp. barvni CS film ZLATA BOGINJA RIO BENA, ob 18. in 20. uri.

3. in 4. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - I. del, ob 17. in 20. uri.

5. marca amer. film TRIJE VOJNI TOVARIŠI, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. marca amer. barvni film PRIVATNI DETEKTIV, ob 18. in 20. uri.

8. marca ital. barvni CS film PUSTOLOVSCINE STIRIDSESTLETNICA, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

1. marca angl. barvni CS film UPORNIKI.

2. marca nem. barvni CS film WINETOU IN OLD FIREHAND.

6. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - I. del.

8. marca amer. barvni film PRIVATNI DETEKTIV.

Kino ŽIROVNICA

2. marca amer. barvni CS film SLAVNI FANTJE.

9. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - I. del.

Kino KRANJSKA GORA

1. marca amer. barvni CS film SLAVNI FANTJE.

2. marca amer. barvni film PRIVATNI DETEKTIV.

6. marca nem. šp. barvni CS film ZLATA BOGINJA RIO BENA.

8. marca sov. barvni CS film VOJNA IN MIR - I. del.

Gledališče

V SOBOTO, 1. marca, ob 19. uri: I. GORENJSKA KILTARIADA — vstopnina 6,00 din.

V NEDELJO, 2. marca, ob 19.30: M. Camoletti: BOEING — BOEING — Komedija.

Vstopnice si zagotovite z rezervacijo na telefon 82-200 ali v predprodaji dve uri pred predstavo pri gledališki blagajni.

Na osnovi potreb po žerjavovodjih v DE, objavlja mo interni

RAZPIS

za prijavo kandidatov za žerjavovodski tečaj.

Pogoji za sprejem v tečaj:

- dokončanih najmanj 6 razredov osnovne šole,
- da dela najmanj 6 mesecev v DE, oziroma v železarni,
- da psihofizično ustreza zahtevam delovnega mesta za žerjavovodja.

Vsi kandidati, ki bodo ustrezali pogojem razpisa bodo morali opraviti zdravniški in psihološki pregled.

Prijave z rojstnimi podatki, šolsko izobrazbo in o zaposlitvi na delovnem mestu v DE, morajo interese-
renti predložiti do 10. 3. 1969 na kadroviski sektor (re-
ferentu za izobraževanje).

Kadroviski sektor

Na osnovi čl. 221/2 statuta in čl. 28. pravilnika o de-
lovnih razmerjih železarne Jesenice

objavljamo
prosto delovno mesto

delovodje pocinkovalnice, D-5, 1 oseba
v DE žičarna

POGOJI:

- a) srednja strokovna šola ali delovodska šola in 5 let prakse
- b) PIS ali VK izpit in 10 let prakse na VK delovnih mestih

Prijave z osnovnimi podatki, stroko in šolsko izobrazbo sprejema kadroviski sektor do 15. 3. 1969.

Kadroviski sektor

ZAHVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi drage žene, hčerke, sestre, tete, svakinje in snah

MARIJE PRAPROTIK

roj. Podobnik o se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali venoe in cvetje, se poslovili od nje in jo spremili na njeni zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se kolektivu OTK za cvetje, vence, govorniku za lepe poslovilne besede in spremstvo na zadnji poti.

Lepa hvala za nesebično pomoč sosedom in prijateljem, posebno še Svedlinovim, Svetinovicim, Justinovicim, Enikovim in Longovim.

Hvala pevcem Društva upokojencev in voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Iskrena hvala zdravnikom prim. dr. Brandstetterju, dr. Pogačniku in dr. Dražiču, ki so storili vse, da bi ji ohranili življenje.

Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: mož, mama, bratje in ostali.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

FRANCISKE KOSMAC

se najiskreneje zahvaljujemo dr. Čehu za večletno zdravljenje in trud, da bi jo ohranil pri življenju. Zahvaljujemo se sosedom za venec in zbrano pomoč, še posebej pa Aličevi, Burnikovi, Tomažovi, Pušavčevi in Bučarjevi za pomoč v dneh težke izgube. Zahvaljujemo se tudi darovalcem vencev in cvetja, pevcem in godbi za žalostinke, tov., Tušarju pa za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvalo smo dolžni voznikom osebnih avtomobilov, kolektivu tehničnega biroja Jesenice za venec in sodelavkam Lesnogaanterijskega podjetja Jesenice ter vsem, ki so se poslovili od nje na domu ter jo spremili na zadnji poti, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Zalujoči: sin Tone z družino, sestra, brat in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Kolektivu OTK se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Gabrijel Divjak

ZAHVALA

Vsem članom delavske protivariantske baterije železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za obisk na domu in darilo. Želim vam veliko uspehov pri delu.

Andrej Brce

OBVESTILO

v zvezi z uporabo poslovnih prostorov v Delavskem domu pri Jeleni in prostorov v I. nadstropju restavracije Kazina

I.

Gostinska enota Železar — železarna Jesenice, obvešča samoupravne organe, družbeno-politične organizacije in društva, tako v železarni Jesenice, kot na področju skupščine občine Jesenice, da od 1. marca 1969 velja poslovni red za uporabo tistih skupnih prostorov v Delavskem domu pri Jeleni in restavraciji Kazina, ki se bodo uporabljali za zasedanja, seje, posvetovanja, zbornice, zabavne prireditve s plesom, itd.

1. Družbeno-politične organizacije, ali društva tako v železarni Jesenice, kot na področju občine Jesenice, ki bodo v bodoče želela koristiti prostore, sejne sobe, velike in male dvorane v Delavskem domu pri Jeleni, morajo to sporočiti vsaj 3 (tri) dni pred predvideno prireditvijo, sestankom, sejo in tako dalje. Prijave neposredno sprejema gostinska enota Železar na telefon št. 969 vsak dan od 12.—14. ure.

II.

Rezervacija za uporabo enega izmed prostorov v restavraciji Kazina (restavracija, klubska soba, kmečka soba in kavarna), za delovne seje samoupravnih organov, zasedanja, itd. izvrši za svoje organe podjetja tajništvo železarne Jesenice na telef. št. 973 do 12. ure, za uporabo prostorov, ki jih namerava koristiti naslednji dan.

Družbeno-politične organizacije ali društva na področju občine Jesenice, ki bodo želela koristiti tudi te prostore v restavraciji Kazina morajo izvršiti prijavo takole:

— za prostore restavracije se mora izvršiti rezervacija vsaj 3 (tri) dni pred uporabo, ravno tako za klubska soba,

— prostor kmečke sobe in male sobe se mora rezervirati vsaj 1 (en) dan prej.

1. Prijava za vsakokratno uporabo navedenih prostorov pod zgornjimi točkami mora vsebovati:

- a) točen naslov naročnika
- b) datum in čas trajanja
- c) vrsta prostora, ki ga naročnik želi uporabljati

2. Uporaba prostorov v Delavskem domu pri Jeleni se bo fakturirala ne glede na čas trajanja, tudi, če naročnik ne bo v določenem času izkoristil odrejenih in naročenih prostorov.

3. Gostinska enota Železar zaračuna železarni Jesenice stroške čiščenja, razsvetljave, in ogrevanja v primeru uporabe velike dvorane pri Jeleni, kar se obračuna mesečno.

4. Za uporabo prostorov v I. nadstropju restavracije Kazina pa se koristnikom zaračunajo stroški čiščenja prostorov, razsvetljave in ogrevanje prostorov.

Za večerne pogostitve, bankete, družabne večere, plačilo najemnine odpade za vse naročnike, in se gostinske storitve zaračunavajo po dnevnih tržnih cenah, oz. po dogovoru z upravo gostinske enote Železar.

III.

Gostinska enota Železar bo zagotovila uporabo prostorov samo v pogojih pravočasno prispelih prijave in po vrstnem redu prispelih prijav obveščala naročnike, ali predlagala termine, v katerih je še na razpolago določeni poslovni prostor.

IV.

Družbeno-politične organizacije, ki vrše družbeno funkcijo, ali DPD Svoboda, ki v Delavskem domu vrši tudi gostinsko dejavnost, morajo obvezno do 31. marca 1969 skleniti najemno pogodbo za one prostore, ki jih za svojo dejavnost jemljejo v najem. Prav tako obvezno sklapajo pogodbe kinopodjetje Radio Jesenice za uporabo dvorane v samskem domu Plavž, ter podjetje Vector, ki ima poslovni prostor na parkirnem prostoru Slov. Javornik.

Najemnina se bo določala s pogodbo na osnovi temeljnega zakona o ugotavljanju vrednosti stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov (Uradni list SFRJ št. 34/65), s katerim je predpisana ugotovitev vrednosti stanovanjskih hiš, stanovanj, in poslovnih prostorov, ki se oddajajo v najem in so bili zgrajeni do 31. 12. 1964.

ZELEZARNA JESENICE
UPRAVA
GOSTINSKE ENOTE »ZELEZAR«

24. državno prvenstvo v alpskih disciplinah

(nadalj. s 14. strani)

ji za svoje mesto na rang lestvici, le redki so, ki tvega-jo na domačih tekmah. Tekem za kategorizacijo je pa premalo, da bi lahko dobili res realno oceno. Poglejmo samo primere obeh Klinarjev, Ponikvarja itd. Če hočemo kvaliteto, ne smemo vzgajati le štirih tekmovalcev — izbor naj bo čim širši.

Se in še bi lahko našteval točke, vendar ne vem, če ima

to na tem mestu smisel. Mor-da bi morali odgovorni ljudje v smučarskih klubih na zvezi začeti ta vprašanja. Nekdo to mora narediti, drugače bo smučanje pri nas vedno bolj capljalo za kvaliteto v drugih državah. V zadnjih letih so nas prehiteli v smučarskem športu v državah, kjer še pred nekaj leti skoraj ni bilo nobenega tekmovalca. Ne bodimo tudi tu med zadnjimi. Mabo

VELESALOM

V soboto, 22. t. m., je bila zadnja tekma državnega prvenstva v Kranjski gori — veleslalom, na progi Vitranca. Proga je bila dolga 1400 m in je imela 50 vrtic ter višinsko razliko 350 m. Zaključno tekmo je kronalo lepo vreme, ki je poskrbelo za odlično progo. Sneg je ponoči zmrznil in tako pomagal maloštevilnim organizatorjem. Tudi dež, ki je padel v četrtek in petek, je po svoje pomagal k organizaciji: zaradi dežja ni bilo na progo turistov, ki progo takoj uničijo zaradi nediscipline. Tistih, ki naj bi proge zavarovali, pa ni bilo.

To je večni problem v Kranjski gori. Vsa večja smučarska središča v Evropi imajo posebne proge samo za tekmovalce, kamor turisti ne smejo, kjer se lahko tekmovalci poljubno hitro spuščajo in kjer jih nihče ne ovira. Pri nas tega še ni, zato se tudi to pozna na kvaliteti naših tekmovalcev. Pri nas npr. ni problem narediti tekmovalno stezo, velik problem pa jo je zavarovati pred turisti, da jo v hipu ne razrijejo s svojimi kratkimi lokli. Nerazumljivo mi je, zakaj so takoj po FIS tekmovanju podrlji vse vrhne ograje, ki so zapirale progo. Državno prvenstvo je v domačem merilu vsaj toliko važno kot FIS. Razen Toneta Židana, tudi ni bilo nikogar v Kranjski gori, ki bi pomagal pri izvedbi tekmovanja. Slavanu Berlišku, ki se je trudil z maloštevilno ekipo za izvedbo državnega prvenstva, je bilo skrajno težko v redu izpeljati vso prireditev in zato ni čudno, da je prireditev trpela na kvaliteti. Za izredno požrtvovalnost je treba poleg Slavana Berliška omeniti še sodniški zbor: Jožeta in Mirko Zupana, Toneta Svetlina, Mirana Lakota, Toneta Židana ter trenerje in tehnično osebje: Pirca, Štrausa, Klinarja, Cafa, Boškina, Marolta, Borisa in Cirila Čopa. Našteti so bili približno vsi, kar jih je bila na razpolago za državno prvenstvo. Seveda je to odločno premalo in bomo lahko slišali in morali »požreči« še marsikatero kritiko, najsi bo upravičena ali ne.

Članice so tekmovalce v veleslalomu na nekoliko krajši progi, s startom v sredi »rora«.

REZULTATI:

1. Vida Tevž, Fužinar, 1:30,7, 2. Milena Pirnat, Branik, 1:33,8, 3. Mojca Magušar, Enotnost, 1:38,8, 4. Eti Kur-nik, Tržič, 1:39,4, 5. Metka Bem, Radovljica, 1:39,5, 6. Romana Lakota, Jesenice, 1:42,1, 7. Milena Dragan, Jesenice, 1:43,7, 8. Rajka Nišavić, Rtanj, 1:54,3, 9. Nada Benčič, Zagreb, 1:57,4, 10. Ma-

za boljša mesta je bila izredna. Jakopič si je priboril prvo mesto z zelo tveganim krmarjenjem. Na nadaljnjih štirih mestih so še štirje Jeseničani. Šesti je Tržičan, na sedmem, osmem, desetem, enajstem in dvanajstem mestu ponovno Jeseničani. Na tem državnem prvenstvu je bila tolikšna premoč Jeseničanov, da moramo našim fantom iskreno čestitati. Smolo sta imela le Gašperšič in Marolt. Gašperšič je s padcem zapravil vse, Marolt pa se je pomaknil s približno petega mesta na dvajseto mesto zaradi zamudnega padca.

Do dvanajstega mesta je deset jeseniških tekmovalcev. Lahko trdimo, da je ta uspeh rezultat sistematičnega dela zadnjih nekaj let pri našem klubu in moramo vodstvu kluba in vsem sodelavcem pri klubu le čestitati. Mnogo je odvisno seveda tudi od tekmovalne sreče in prav vedno ne smemo in ne moremo računati nanjo. Napredek je zlasti v tem, da danes niti najboljši ne mo-

ja Šavor, Zagreb, 1:58,1.

Startalo je 14 deklet, odstopila ena. Na cilj dospelo 13.

Od moških je bilo na startu čez 70 tekmovalcev. Borba

Prireditve SVINJSKEGA GLAVA, je kljub slabemu vremenu pritegnila dosti obiskovalcev. Prav gotovo lahko pričakujemo, da bo postala to tradicionalna predpustna prireditev na snegu. Organizatorji se zahvaljujejo delovnim organizacijam in posameznikom, ki so z darili in denarjem omogočili prireditve.

To so: »GORENJK«, »KOVINOTEHNA«, »P-MARKET«, »TOBAK«, »ZARJA«, »KOKRA-Prodajalna VESNA«, »LJUBLJANA-TRANSPORT«, »SLOVENIJA-ŠPORT«, »KOVINOSERVIS«, »HOTEL POŠTA«, »DELIKATESA«, »ROŽCA«, »MESARSKO PODJETJE«, »LEKARNA«, SGP »SAVA«, DANIEL KAVČIČ, FRANC VAVPOTIČ, MILAN VIDMAR, DAVORIN VIDIČ, ADI ROZMAN, POTOČNIK, VLADO TREVEN, GOSTIŠČE MULEJ, GOSTIŠČE ZELENICA, VINO KRANJ, vsi iz jeseniške občine, ter »ALMIRA« ŽELEZNINA, MURKA, FRANC SAJEVIC, ANTON BABIČ, FRANC MAGUŠAR, IN DARKO KOKELJ, ANDREJ SAJEVIC, ANTON BABIČ, »VINO KRANJ« iz radovljiške občine.

Tovarna športnega orodja ELAN je prispevala tehnično opremo za izvedbo prireditve, Občinski sindikalni svet Jesenice pa je bil pokrovitelj. Vsem za pomoč in sodelovanje hvala.

rejo startati (niti doma) brez skrbi.

REZULTATI:

1. Jakopič, Jesenice, 1:42,0, 2. M. Klinar, Jesenice, 1:42,1, 3. A. Klinar, Jesenice, 1:42,1, 4. Židan, Jesenice - Kr. g., 1:45,4, 5. Lakota, Jesenice, 1:46,3, 6. Soklič, Tržič, 1:47,0, 7. Stare, Jesenice - Dobrava, 1:47,4, 8. Pogačnik, Jesenice - Kr. g., 1:47,6, 9. Bedrač, Branik, 1:47,6, 10. Pesjak, Jesenice, 1:47,8, 11. Ponikvar, Jesenice, 1:48,5, 12. Svetina, Jesenice - Dobrava, 1:49,4, 13. Klemenčič, Tržič, 1:49,5, 14. Pustoslemšek, Mežica, 1:49,5.

V kombinaciji je pri članicah zmagala Milena Pirnat (Branik) pred Romano Lakota (Jesenice) in Mojco Magušar (Enotnost).

šar (Enotnost).

Pri članih je vrstni red: 1. Peter Lakota, Jesenice, 2. Andrej Ponikvar, Jesenice, 3. Andrej Soklič, Tržič, 4. Oto Pustoslemšek, Mežica, 5. Boris Pesjak, 6. Jože Svetina, 7. Franc Leskošek, 8. Janez Šmitek (vsi Jesenice), 9. Per-manšek, Celje, 10. Sevcnikar, Branik.

Tudi tu je šest Jeseničanov med prvimi desetimi. Tako so tekmovalci dali svoje k afirmaciji Jesenic, organizacija bo pa verjetno še nekaj časa kamen spotike in če smo pošteno, moramo priznati, da je nismo najbolj izpeljali, čeprav moramo dati tistim maloštevilnim, ki so se z organizacijo ubadali, vse priznanje.

Protest odbojkarjev

Pred nedavnim je bil redni občni zbor Športnega društva Jesenice. Ker po dolgoletni praksi vemo, da stvari, ki so se tu obravnavale, ne bodo prišle v javnost v taki obliki kot dejansko so, smo se odločili, da jih pojasnimo mi.

Že na začetku lahko ugotovimo, da v jeseniškem športu ne bo prišlo do kakšnih bistvenih sprememb. Kot več let nazaj, bo še naprej vladal monopolizem. In ta monopol bodo imeli tako kot prej isti klubi. Forsiralo in podpiralo se bo le nekaj športnih panog (konkretno hokej, smučanje in košarka). Drugače si namreč ne moremo razlagati tega, da upravni odbor ŠDJ v glavnem sestavljajo člani in simpatizerji treh klubov. Košarka npr. ima v UO kar šest svojih ljudi, odbojka, atletika, kegljanje, rokomet, plavanje pa nobenega. Ta podatek zgovorno priča, katere panoge se bodo forsirale, medtem ko je ostalih dvajset panog obsojeno na životarjenje in propad.

Zato vprašujemo funkcionarje jeseniškega športnega društva, kakšne kriterije so upoštevali pri sestavljanju kandidatne liste za novi upravni odbor?

— Ali morda atletika, plavanje, kegljanje, rokomet in odbojka ter ostale panoge, ki vlečejo za seboj množico aktivnih športnikov v šolah in delovnih organizacijah, nimajo pravice do vsaj približno takih pogojev kot jih imajo prioritetne panoge?

— Ali je mogoče odbojka na Jesenicah slabša kot košarka?

— In ali smo mogoče zato, ker igramo odbojko, manj vredni kot tisti, ki igrajo hokej, košarko ali pa smučajo?

Člani UO ŠDJ odgovorite nam, po katerih demokratičnih principih ste sestavljali listo članov UO, da ste zgrešili veliko število članov ostalih športnih panog in ne nazadnje vse aktivne športnike in trenerje!

Če more kdo pritrdilno odgovoriti na ta vprašanja, bomo pomirjeni in se bomo sprijaznili z mačehovskim ravnanjem od strani Športnega društva Jesenice. Zdi pa se nam, da nekaterim ljudem v športnem društvu ni všeč, da smo tudi mi dosegli zveznoliški nivo. Kajti sedaj bo treba v večji meri računati tudi z nami pri razdelitvi društvenega denarja. Znano je, da samo hokej in smučanje porabita več kot polovico vsega denarja, namenjenega za športno delovanje. Vse kaže, da bo tako tudi v bodoče. Zato, da bo v eni panogi nebo posuto z »zvezdicami«, bodo druge panoge ostale v temi. Na občnem zboru je bilo namreč jasno rečeno, naj se vse stori, da se za vsako ceno osvoji tudi štirinajsta hokejska zvezdica. Sodimo pa, in to upravičeno, da je po vseh dogajanjih in aferah v tem športu to težko pričakovati. Pristojni nam naj skušajo odgovoriti, s kakšnimi sredstvi in od kod bodo ta sredstva dobili, da bodo uspeli obdržati nekatere kvalitetne igralce na Jesenicah?

Kljub še tako velikemu entuziazmu in privrženosti k nekemu športu človek izgubi voljo, če se mora stalno boriti za svoj obstoj v športnem udejstvovanju. Še bolj pa izgubi voljo, ko vidi pri svojih vrstnikih, ki imajo pač to srečo, da so se odločili za hokej, odlične pogoje za trening, hranarino, premije, nagrade in ne nazadnje plačane dneve. Ne zavidamo športnikom prioritetnih panog njihovih pogojev, želimo le, da športno društvo Jesenice tudi ostalim športnikom omogoči vsaj osnovne pogoje za njihov razvoj.

Vse to zahtevamo tudi v interesu mladine, ki prihaja za nami in si ne želi samo hokeja, smučanja in košarke, ampak tudi atletike, plavanja, odbojke, rokomet in ostalih športnih panog.

Odbojkarji Jesenice